

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Verlag und Schriftleitung: Marburg a. d. Draa, Badgasse 6 — Fernruf 25-67 — Bezugspreise: In der Ostmark: Vierteljährlich RM 1.20 einschl. 9 Rpt Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpt Postgebühr, zuzüglich 18 Rpt Zeitungszustellgebühr
Postcheckkonto Wien Nr. 55030

II. Jahrgang

Marburg a. d. Draa, Samstag 12. September 1942

Nr. 37

Srditi boji za posest Stalingrada

Nemške čete so po srditih bojih zavzele prevladujoče višine zapadno od Stalingrada - Važna črnomoška luka Novorosijsk v nemški posesti - V bitki okrog Rževa je bilo v petih tednih uničenih 2126 sovjetskih tankov - Sovjetski razbremenilni napadi povsod odbiti

V preteklem tednu je veljala pozornost sveta dvema dogodkoma na vzhodni fronti: padcu važne črnomoške luke Novorosijsk in pa vrhuncu se bližajoči bitki za Stalingrad. Kakor smo poročali že v zadnji številki našega lista, so nemške in zavezniške čete vdrle globoko v obrambni sistem pri Stalingradu, kjer se sovjeti žilavo in krčevito branijo v sila razpredenem in močno utrjenem trdnjavnem sistemu. Po najnovejših poročilih so nemške oklopne čete dne 9. septembra prodrle hudo branjene sovražne postojanke ter so obenem zavzele prevladujoče višine zapadno od mesta samega. Nemško letalstvo je v noči na 9. t. m. bombardiralo mesto Stalingrad in sovjetska vletišča vzhodno od Volge. V ostalem so potekale operacije na vzhodni fronti v preteklem tednu takole:

Ze pretekli četrtek so nemške čete zavzele jugovzhodno od črnomoške luke Anapa z naskokom nekaj višinskih postojank, ki so jih sovjeti krčevito branili. Pred Stalingradom so nemške in romunske čete istega dne vrgle s pomočjo letalstva sovražnika iz močnejših utrjenih letalskih postojank, ki so jih sovjeti protinapadi so bili odbiti. Jugozapadno od Kaluge in severozapadno od Medyna so bili odbiti vsi sovjetski napadi, prav tako pri Rževu, kjer je bilo uničenih 109 sovjetskih tankov. Južno od Ladoškega jezera ter pred Leningradom so se izjalovili ponovni sovjetski napadi. Dne 1. in 2. septembra je sovjetsko letalstvo izgubilo 184 letal.

Dne 1. septembra so nemške in romunske čete prodrle s polotoka Kerč preko pomorske ceste pri Kerču na polotok Taman, kjer so vzpostavile zvezo z romunskimi četami, ki prodirajo z vzhodne strani. Po petkovem poročilu so nemške čete prenesle napad na Stalingrad vse do zapadnih predmestij. Pri Kalugi, Medynu in Rževu so

bili odbiti vsi razbremenilni napadi ter je bilo razbitih 83 sovjetskih tankov.

Dne 6. septembra je prispela razveseljiva vest, da so nemške pehotne divizije skupno z romunskimi konjeniškinimi odredi po večdnevni trdi boj na sila težavnem terenu zavzele trdnjavo Novorosijsk, zadnjo pomembno vojno luko, ki je po padcu Sevastopola še preostala sovjetski črnomoški mornarici.

S hitrimi sunki proti jugu je bil nadalje strt zadnji odpor boljševikov na polotoku Taman, kjer je bilo v bojih zaplenjenih 37 večjih in manjših topov.

V Kavkazu so nemške čete po večdnevni bojih zavzele neko nadaljno višinsko sedlo.

Pred Stalingradom so se razbili razbremenilni napadi, ki jih je sovražnik podvzel s severne strani. 84 sovjetskih tankov je bilo v teh bojih uničenih. Mesto Stalingrad, dovoz na Volgi in razna vletišča so bili cilj nemških letalskih bomb.

Pri Voronežu so boljševiški letalski odredi napadli nemška vletišča. Pri tej priliki je bilo zbitih 27 sovražnih letal na tla.

Karte: Weltbild

Weltbild/Gliesa

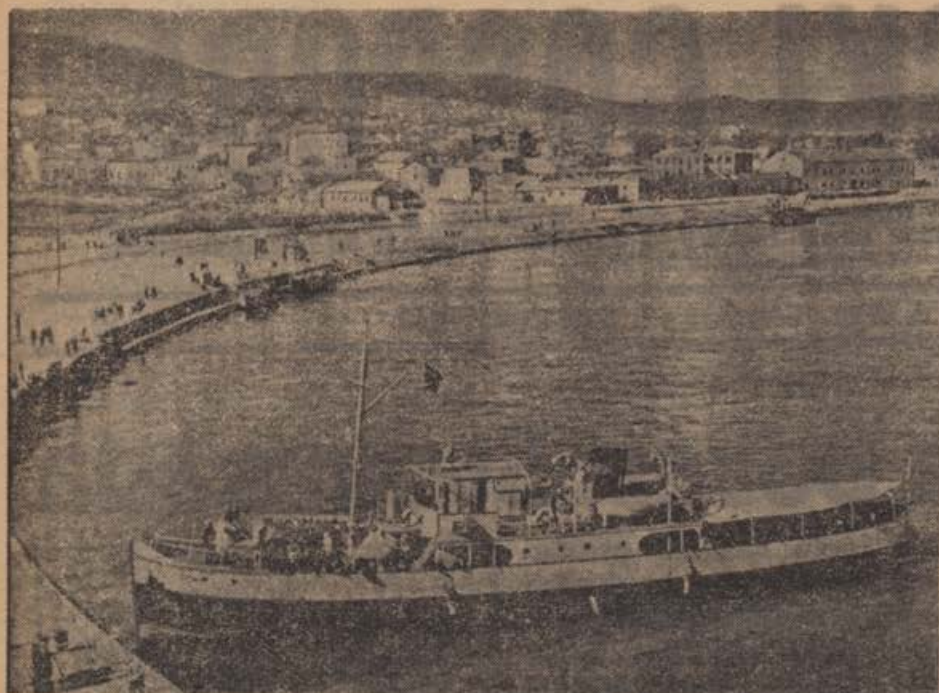
Der Kampfraum um Stalingrad

V času od 25. avgusta do 4. septembra je izgubilo sovjetsko letalstvo 1062 letal. Nemško letalstvo je v istem razdobju izgubilo 49 lastnih letal.

V bitki za Stalingrad so nemške in romunske čete po poročilu z dne 7. t. m. pridobile na terenu. Sovražnik je s severne strani ponovil svoje močne razbremenilne napade, ki so pa bili odbiti, pri čemer je sovražnik moral žrtvovati 108 tankov. Nemško letalstvo je mesto Stalingrad in razna vletišča vzhodno od Volge podnevi in ponoči bombardiralo z velikim uspehom. Severozapadno od Medyna so bili sovjetski napadi odbiti v protisunkih.

V težkih bojih za Novorosijsk, kjer je imel sovražnik izredno težke krvave izgube, je bilo od 8. t. m. ujetih 6758 sovjetskih vojakov. Plen je do omenjenega dne znašal 14 tankov, 90 topov, en oklopni vlak in več ladij.

Pred Stalingradom so nemške čete po poročilu z dne 8. t. m. kljub silnemu sovražnemu odporu zavzele nadaljne višinske postojanke. Mostove čez

Land- und Seefestung Noworossijsk am Schwarzen Meer Weltbild

Nach dem Fall von Sewastopol der größte Kriegshafen der sowjetischen Schwarzmeerflotte fiel in unsere Hand

Nov plen nemških podmornic

Potopile so znova 17 sovražnih ladij z nad 100.000 brt. - Težki udarci za angleško letalstvo, ki je v dvanajstih dneh izgubilo 252 letal

V ponedeljek je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo posebno vest, po kateri so nemške podmornice iz konvojov ter v posameznem lovu ob vzhodni obali Amerike, v Atlantiku ter ob zapadni obali Afrike potopile v trdih bojih 17 ladij s skupno 108.000 brt. Drug hud udarec je prejelo angleško letalstvo v času od 28. avgusta do 8. septembra. Izgubilo je namreč v tem času 252 letal, od teh pa 120 nad Sredozemskim morjem in v Severni Afriki. V istem času je nemško letalstvo v borbi z Anglijo izgubilo 59 lastnih letal.

Potek operacij v boju z Anglijo je bil v preteklem tednu sledeči:

Na egiptovski fronti so do preteklega četrtega sestrelili v zadnjih bojih 51 sovražnih tankov. Dan poprej so nemški in italijanski letalci sestrelili 21 sovražnih letal.

Odredi angleškega letalstva so v noči na 3. september bombardirali mesto Karlsruhe. Civilno prebivalstvo je imelo izgube. V notranjem mestu je nastala škoda. Šest angleških bombni-

Volgo južno od Stalingrada je nemško letalstvo bombardiralo podnevi in ponoči.

V srednjem sektorju fronte so se vršile manj pomembne operacije. Sovjetsko letalstvo je izgubilo 6. in 7. septembra v letalskih bojih 125 letal. 40 letal je zbila protiletalska artilerija, tri letala pa so bila uničena na tleh. Pet lastnih letal ni prišlo več nazaj.

kov je bilo zbitih na tla. Nemško letalstvo je težko bombardiralo industrijske in prometne naprave na otoku Wight. V noči na 3. september so padale nemške bombe na važne cilje v Srednji Angliji.

Po poročilu z dne 4. t. m. je bilo v letalskih bojih nad Egiptom zbitih 25 sovražnih letal. Preteklo soboto so nemški letalski odredi bombardirali industrijske in prometne naprave ob južni in vzhodni obali Anglije.

V noči na 7. t. m. so angleški letalski odredi napadli Zapadno Nemčijo. Civilno prebivalstvo je imelo izgube. V

Nova ameriška oporišča

v Južni Ameriki

Iz Madrida poročajo: Parlament republike Ekvador je na tajni seji odobril pogodbo, sklenjeno z vlado Zedinjenih držav; pogodba se nanaša na odstop oporišč na polotoku Santa Elena in na otokih Galapagos. Konservativna opozicija je vojne ministra na omenjeni seji ljuto napadla. Tako je postavil poslanec Luna Yapez neprijetno vprašanje, kakšen dobiček si vlada neki obeta iz pogodbe z Rooseveltom.

Ameriški dolarski imperijalisti so s tem napravili nov korak v smeri, ki jo narekuje blazni »svetovni prezident«

Auf, hebt unsere Fahnen

1. Auf, hebt unsere Fahnen in den frischen Morgenwind, laßt sie wehn und mahnen, die, die müßig sind.
Wo Mauern fallen, baun sich andere vor uns auf, doch sie weichen alle unserm Siegeslauf.
2. Solln Maschinen wieder schaffend ihre Räder drehen, sollen deutsche Brüder beßre Zeiten sehn: muß unser Streben danach unermüdlich sein, muß ein neues Leben sie für uns befreien.
3. Wir sind heut und morgen, alles, was die Zeit erschafft, ist in uns verborgen bildet unsere Kraft. Stürmen und bauen, Kampf und Arbeit unentwegt wird in uns zum Pfeiler, der die Zukunft trägt.

(Willi Zorg)

stanovanjskih predelih nekaterih naselbin, zlasti v Duisburgu, je nastala škoda na hišah. Enajst sovražnih bombnikov je bilo zbitih na tla, nadaljnih sedem letal pa je sovražnik izgubil pri poletih nad zapadnim zasedenim ozemljem.

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Exon Baumgartner; Hauptschriftleiter: Friedrich Golob; alle in Marburg a. d. Drau Badstraße 6.

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 1 vom 1. Juli 1942 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung zieht keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugsfeldes.

Roosevelt. Zaslužnjevanje Južne Amerike napreduje z vsemi pripomočki agitacije dolarja in surove sile. Zanimivo pa je, da so Zedinjene države pričele utrjevati omenjena oporišča še pred pristankom ekvadorskega parlamenta. Že meseca februarja so pričeli z utrjevanjem polotoka Santa Elena, ki leži pred zalivom Guayaquil kakih 1500 km od Panamskega prekopa oddaljen. Tudi otoke Galapagos so Amerikanci pričeli utrjevati, ne da bi počakali na »pristanek« ekvadorskega parlamenta. Roosevelt je sedaj pač doma skoro povsaj Južni Ameriki in dela, kar se mu poljubi.

Razbijte zadnjo zapreko!

Piše Führungsamtsleiter II Siegfried Tremel.

V istem času, ko prizadeva nemški vojak v najmočnejši borbi zgodovine na vzhodu, na visokem severu, na zapadu, v Severni Afriki in na vseh morjih sovražniku z nepopisno hrabrostjo udarec za udarcem, se na Spodnjem Štajerskem razvija zaželjeni politični razvoj v naglem tempu.

Vsi poskusi, motiti ta jasni razvoj na Spodnjem Štajerskem, so bili zaman. Še tako ostudni in strahopetni umori, roparski napadi in nasilstva, izvedena od posameznih nahujskanih in poživljenih komunističnih banditov, niso ostali samo krajevno omejeni, temveč so izzvali v spodnještajerskem prebivalstvu samo gnjev in zaničevanje, ne da bi ga bili odvrnili od pravilnosti ciljev, ki si jih je postavila organizacija Šteirischer Heimatbund.

Okrožni dnevi, ki so se vršili ali se izvršujejo, so mogočne demonstracije dobre volje, ki kažejo jasno in nedvoumno, da se je prebivalstvo resno izpovedalo za Führerja in Reich (maja 1941) in da hoče to izpoved ob slehernem času potrditi.

Sedaj poziva Bundesführer organizacije Šteirischer Heimatbund v jasnem in nedvoumnem oklicu vse Spodnještajerce, naj razbijejo zadnjo zapreko in naj se nauče nemščine.

Šteirischer Heimatbund je od vsega početka storil vse, da bi — kjerkoli je to le možno — pomagal uresničiti ta načrt. Možnost priučitve nemščine v obliki jezikovnih tečajev je izkoristilo že v zimskem polletju 1941-42 130.000 Spodnještajercev. V prihodnjem zimskem polletju bodo učitelji zopet pripravljali pomagati prebivalstvu v najrazličnejših jezikovnih tečajih.

Možnosti za priučitev nemščine so tako raznovrstne, da v bodoče nikdo ne more priti z izgovorom, da je pač bil dobre volje ali da ni našel nobene poti do nemščine.

Za mladino to ni sploh nikako vprašanje. Otroški vrtec, šola in »Deutsche Jugend« so dosegli že tolike uspehe, da je smatrati jezikovno vprašanje za te stopnje starosti kot rešeno.

Pripadniki tistih stopenj starosti, ki že posedujejo ostanke nemškega jezikovnega znanja iz leta 1918., jih lahko osvežijo brez težav in bodo na ta način tudi prav lahko dosegli postavljen cilj.

Vsem drugim so v prvi vrsti odprti ustvarjeni jezikovni tečaji, in sicer po obratih ter v Wehrmannschaft-I, kakor tudi splošni jezikovni tečaji, ki na osnovi lanskega izkušenj tudi meto-

dično odgovarjajo potrebam prebivalstva. Besednjak, čitanke itd. bodo bistveno poglobili znanje, pridobljeno v jezikovnih tečajih.

Po vsem tem je storjeno vse, da se bo lahko vsak Spodnještajerc odzval pozivu Bundesführerja, ako bo imel za to potrebno dobro voljo.

Zahteva se pa ne ustavlja samo pri tem, da se jezika samo priučite, kajti nemški jezik naj se konsekvентno uporablja v vseh življenjskih položajih. Prva načelna misel te zahteve ni morda kak možen materialni dobiček, temveč jasna okolnost, da mora član skupnosti, v katero se hoče docela zarašči, samo po sebi razumljivo, govoriti jezik te skupnosti kot svoj jezik.

Poleg obvladavanja jezika gre mimo dobre volje v veliki meri tudi za to, da se premaga marsikje obstoječo človeško lenobo, udobnost in brezmiselnost. Premagovanje teh ovir mora biti najodličnejša naloga ne samo uradnih činiteljev, oblasti, obratovodij itd., tu morajo ob vsakem času sodelovati vse sile, moške in žene, fantje in dekleta.

Kdor zna nemški — in četudi še v tako malem obsegu — se ima posluževati nemščine, ravno tako pa mora pozivati k uporabi nemščine tudi vsakega drugega.

O daljnosežnosti te zahteve si mora biti vsakdo na jasnem. Uporabe slovenskega narečja se ni prepovedalo v spoznanju, da odgovarja prostovoljnost priučitve in uporabe nemščine politični veroizpovedi spodnještajerskega človeka. Bundesführer je v lanskem jeseni postavil geslo, da je priučitev nemščine v teku štirih let možna. Na stran poti se nahaja tisti posameznik, ki misli, da mora nemščino, ki jo že obvlada, uporabljati šele v štirih letih ali pa da se nemščine spričo posebnega talenta lahko uči šele v zadnjem četrtletju. Ta formulacija pravi, da se mora široka masa prebivalstva do leta 1945. priučiti nemščine v besedi in pisavi načelno tako, da je možno sporazumevanje v nemščini po vsem Spodnjem Štajerskem. Povsem jasno je, da je eden ta cilj dosegel že sedaj, drugi ga bo dosegel v enem ali dveh letih, gotovi del pa šele v štirih letih.

Cimprej pa bo Spodnještajerc lahko dokazal znanje in uporabo nemščine, tem bolje bo zanj.

Znano je, da je začasni član organizacije Šteirischer Heimatbund nemški državljan na preklic. To se pravi, da se nemško državljanstvo v teku teh desetih let lahko prekliče in da pomeni

preklic izgubo nemškega državljanstva. Samo po sebi se razume, da bi zlobno odklanjanje uporabe nemščine ali pa priučitve utegnilo postati vzrok za preklic nemškega državljanstva, s čimer bi bil dotičnik izobčen iz nemške narodne skupnosti. Na drugi strani je znano, da je prevedba iz začasnega v definitivno članstvo Heimatbunda in s tem odpoved na preklic zvezana s predpogojem znanja in uporabe nemškega jezika.

Od vsakega posameznika je tedaj odvisno, kako se ga bo v bodoče vrednotilo in ocenjevalo v nemški narodni skupnosti.

Da se bo preko tega razne skupine poklicev ostreje ocenjevalo, je razumljivo. Kdor je v javni službi, kdor ima kak obrat, koncesijo ali kaj sličnega, kdor se hoče udeleževati v prostem poklicu kot advokat, umetnik itd. mora že prej računati s tem, da se ga bo v tem pogledu preiskalo. Ta preizkušnja se bo izvršila po končni jezikovni akciji organizacije Šteirischer Heimatbund v mesecih marec—april 1943. Od te preizkušnje bo odvisno, v kolikor bo ta ali oni ostal v teh poklicnih skupinah.

Z nemško natančnostjo izvedena registracija vsega prebivalstva in obiskovalcev jezikovnih tečajev bo skupno s tekočim opazovanjem sodelovanja potom daleč razširjene organizacije Heimatbunda jamčila za to, da se bo o vsakem posamezniku natančno izvedelo, kako je reagiral na Bundesführerjev poziv glede priučitve in uporabe nemškega jezika.

Spodnještajerc pa mora vedeti še sledeče: Ako se priuči nemščine in isto uporablja, se ni naučil kak poljuben jezik, temveč jezik svojega stot milijonovskega naroda, ki je na osnovi svoje notranje upravičenosti, moči in jakosti že prevzel vodstvo Evrope. Vsak Spodnještajerc se lahko radi tega s ponosom prizna k temu svojemu narodu ter govori njegov jezik. Po izvojevanju zmagi, ki je ni več mogoče iztrgati, bo imel odprte vse možnosti Velike Nemčije, to pa samo tedaj, ako bo obvladal nemščino.

Spodnještajerska mladina koraka jasno in odprtih src v svetlo nemško bodočnost. Dolžnost vsake matere in vsakega očeta bodi: podprati to jasno zasidrano pot ter mladini pomagati tudi z uporabo nemškega jezika v rodbini.

Najvišje in največje kulturne dobrine sveta, ki jih je brez dvoma ustvaril in ustvarja nemški narod, so odprte tistemu, ki je večč nemščine, in so zatvorene pred tistim, ki je ni večč.

Pot in cilj sta jasna! Vsak Spodnje-

Z današnjo številko pričenjamo objavljati jezikovni kotichek kot pripomoček za uk nemščine, ki je vsakomur potrebna. Izkoristite to priložnost in zasledujte ta brezplačen tečaj. Nemščina je jez'k našega mišljenja, nemščina je vodilni svetovni jezik bodočnosti!

Spodnještajerci

Pred gospodarsko katastrofo Zedinjenih držav

Roosevelt grozi kongresu z diktaturo - Cene kmetijskim pridelkom narasle za 85% in še naraščajo

Dne 7. septembra so praznovali v Zedinjenih državah takozvani delovni dan. Ob tej priliki je imel prezident Roosevelt dva govora. Prvi govor je bil nekaka poslanica na naslov kongresa. V tem govoru se je bavil prezident z grožnjo nevarnostjo inflacije. Drugi govor prezidenta je bilo običajno kramljanje ob kaminu Bele hiše. V poslanici, namenjeni kongresu, zahteva Roosevelt do 1. oktobra izvedbo zakonskih ukrepov, ki naj bi stabilizirali stroške življenskega standarda. Prezident je v zvezi s tem zakonom omenil, da mora odvrniti nevarnost, ki bi utegnila preprečiti zmago Zedinjenih držav. Roosevelt je pa kongresu tudi zagrozil, in sicer z besedami: »Če kongres ne bo temu primerno postopal, bom prevzel odgovornost nase ter bom storil vse, kar je potrebno«.

V svojem govoru je moral Roosevelt priznati, da so se cene kmetijskih pridelkov od septembra 1939 povišale za nič manj kot 85 odstotkov in še vedno naraščajo. To zviševanje dokazuje, da se nahajajo Zedinjene države pred veliko gospodarsko katastrofo. Ako bi Roosevelt dejansko prevzel vso odgovornost, kakor je zagrozil kongresu, bi s tem odstranil zadnji ostanek demokracije. V tem slučaju bi bila njegova diktatorska pooblastila neomejena. Omeniti je treba, da je izdelal vse te načrte žid Bernhard Baruch, ki ga že imenujejo kot kandidata za vodjo vsega gospodarstva Zedinjenih držav.

Da bi napram prebivalstvu omili svojo poslanico kongresu, je Roosevelt obenem tudi malo pokramljal ob kaminu Bele hiše. V tem svojem kramljanju se je bavil z vojnim položajem na splošno ter je tudi napovedal vojne stroške za prihodnje leto. Roosevelt je mnenja, da bo vojna zahtevala v letu 1943. kakih sto milijard dolarjev. Nato je prezident napravil mal sprehod po raznih bojiščih. Glede vzhodne fronte je dejal, da bodo sovjeti s pomočjo zaveznikov že vzdržali, ni pa podal konkretnih podatkov glede te pomoči. Sicer je res — tako je govoril Roosevelt —, da je bilo zavojevano važno rusko ozemlje, toda Hitler ni mogel uničiti sovjetskih armad. K dogajanju v južnem Pacifiku je izjavil Roosevelt, da ameriški narod ne sme precenjevati uspeha pri Salomonskih otokih. Japonska ofenziva je bila sicer zaustavljena, toda sovražnik ima še velike moči in skuša obdržati inicijativo. Sovražnik bo vsekakor trdo udaril, zato naj se ameriški narod va-

stajere naj presodi, kako bo prehodilo jasno pot do označenega cilja. Kdor pa misli, da lahko stoji ob strani, si bo moral pripisati vse iz tega izvirajoče posledice.

ruje pred pretiranim optimizmom. O Sredozemskem morju in o Bliznjem vzhodu je Roosevelt dejal sledeče: »Zavedamo se naše nevarnosti, smo pa polni upov glede izida obupne borbe za Egipt, za kontrolo tega področja in za gosposvo v Sredozemskem morju in v Indijskem oceanu«.

Kot cilj zaveznikov je označil prezident Roosevelt ofenzivo proti Nemčiji na evropskem operacijskem področju. Po njegovem mnenju je najmanj tucat različnih točk, na katerih bi se dalo izvajati napade. Ameriški narod se naj zaveda, da so tozadevne priprave v teku tako v Angliji kot v Zedinjenih državah, kajti moč Nemčije se mora po Rooseveltovem kramljanju zlomiti na evropskih bojiščih. Mnogi ljudje — tako je dejal prezident — predlagajo, da naj bi se izvedla koncentracija na enem ali drugem izmed štirih bojišč. V resnici pa ni mogoče predlagati odpo-
ved pomoči za Moskvo ali pa prepustiti Pacifik Japoncem, Sredozemsko

morje in Bliznji vzhod pa Nemčiji. Ameriški narod naj bo prepričan, da se ne bo zanemarjalo nobenega izmed teh štirih bojišč. »Gotove pomembne vojaške odločitve so že sklenjene — tako je nadaljeval Roosevelt — in v danem času bo svet in tudi sovražnik izvedel, za katere odločitve gre. Sedaj lahko rečem, da stremijo vse te odločitve k nvođu v ofenzivo«.

Kakor poroča agencija Globetrotter iz Washingtona, so bila Rooseveltova izvajanja predmet razburljivih debat med njegovimi poslušalci. Tako je napravila njegova trditev, da bodo Nemčijo premagali na evropskih bojiščih, konec domnevanj o tem, kje neki bo napad zaveznikov najbolj uspešen. Imajo pa tudi vse polno vzrokov za domnevo, da se bo »svetki zavezniki napad« odigral na eni izmed dvanajstih točk, ki jih je omenil prezident, toda ne v tekočem, temveč morda šele v prihodnjem letu. Angleški tisk, ki se že bavi z obema govoroma, se sklicuje na prihodnje Churchillove izjave pred Spodnjo zbornico. Pri tem pa dvomi »Daily Herald« v nasprotju do Rooseveltovih trditev, da so se voditelji zavezniškega tabora že sporazumeli glede enotnega vojnega vodstva.

Po padcu Novorosijska

Poziv sovjetskim četam - Nova zaskrbljenost v taboru sovražnikov - Sovjetija se boji za tekoče gorivo

Iz Berna poročajo: Sovjetska radio-postaja je izdala nov oklic ali poziv sovjetskim četam. Oklic se glasi med drugim tako-le: »Sovražnik se premika polagoma proti Volgi in zemeljskemu bogastvu Kavkaza. Naša usoda je odvisna od izida trdi bojov. Niti koraka nazaj! Branite se do smrti!« Že ta oklic sam na sebi nam nudi dovolj jasno ilustracijo položaja na vzhodni fronti. So pa še druge vesti, ki ponazorujejo obupni vojaški položaj sovjetov. Tako na primer citirajo angleški listi neki govor, ki ga je imel londonski sovjetski veleposlanik Majski. Po Majskijevih navedbah izgubljajo boljševiki dnevno 6000 do 7000 mož. »Svenska Dagbladet« objavlja neko privatno informacijo iz Ankare, po kateri nameravajo v Kavkazu uporabiti celo ameriške letalske odrede in padalske čete ki so jih izvežbali v ameriških gorovjih.

Po padcu Novorosijska mora sedaj ameriški in angleški tisk priznati vso težino borb na vzhodni fronti. Ti listi pa v svojih opisih bojov ne pozabljajo omenjati jakosti sovjetske obrambe. Tako poroča agencija United Press, da branijo Stalingrad najjačje sile. Poleg vojakov rdeče armade da so vpostavili mornariške fuzilije flotil iz Volge ter še ljudsko milico. Mesto Stalingrad je po teh opisih že precej razrušeno. Število požarov je tako veliko, da jih ne morejo več pogasiti. Nad zgorelimi deli mesta se vleče velik črn dim. »Daily Mail« opozarja svoje čitatelje, da sedanji položaj ne dopušča nikakih iluzij in upov. Sovjetski položaj glede tekočega goriva bo postal brezupen v trenutku, ko bodo nemške čete dosegle Kaspisko morje.

V Londonu so, kakor smo že poročali, po Churchillovem obisku v Moskvi pre-

klicali prepoved izhajanja komunističnega dnevnika »Daily Worker«. Imenovani list je objavil načelni članek o položaju na vzhodni fronti. V tem članku ugotavljajo angleški boljševiki, da zahteva Stalina brezpogojno drugo fronto. Članek objavlja sledeče tri zahteve moskovskih oblastnikov: 1. Takojšnje odprtje druge fronte v Evropi 2. Ojačenje zveze med zavezni in še tesnejše sodelovanje, ki se mora izkazati v podpisanih Sovjetske Unije 3. Osnovitev angleških pogajanj z indijsko in priznanje indijskih pravic do lastne nacionalne vlade. Ker zahtevajo angleški komunisti tudi zastopstvo komunističnih indijcev, izgleda, da želi Moskva ojačiti vpliv komunistične stranke v Indiji da bi se tako lahko udeležila oblasti nad indijskim narodom.

Lažnjivec Churchill pred parlamentom

Churchill je podal pretekli torek v Spodnji zbornici izjavo o vojnem položaju. Ker se je od njegovega zadnjega poročila nanizala cela vrsta velikih vojnih dogodkov, je angleška javnost z napetostjo pričakovala njegove izjave. Tisti, ki so pričakovali podrobno poročilo o težkih anglo-ameriških izgubah, so doživeli veliko razočaranje. Churchillova izjava je bila polna laži in protislovij. Največkrat je ponavljal že znano obrabljeno frazo, da se je pač moralo sprejeti težke izgube. V Sredozemskem morju je bil potopljen nosilec letal, z njim pa dve križarki in en rušilec. Druge vojne ladje so bile

Der Krieg in der Steppe

PK. Die deutschen Infanterie-Divisionen stießen im großen Donbogen, durch pausenlose vierwöchige Verfolgungskämpfe und härteste Gewaltmärsche ermüdet und durch die Ausfälle, die solche Kämpfe zwangsläufig mit sich bringen, auch zahlenmäßig geschwächt, auf einen ausgeputzten Gegner, der zum äußersten Widerstand entschlossen war. Das Steppengelände im großen Donbogen war unter Anlehnung an die wenigen Flüsse und unter Ausnutzung der Hügel und Schluchten zu einem einzigen Verteidigungsriegel ausgebaut worden, der den deutschen Vormarsch in dem Donbogen und damit zum Wolga-Knie bei Stalingrad aufhalten sollte. Die Infanterie, die in vorwärtstürmenden und zügigen Angriffen einen ganzen Monat lang den Gegner immer wieder warf, seine Feldstellungen und Befestigungen durchbrach, stieß nun auf eine starke Barriere, die den Schwung des deutschen Angriffs zunächst abstoppte.

Bunker auf Hunderte von Quadratkilometern

Die Bolschewisten hatten in diesem Gelände Gelegenheit, ihre Taktik des haltenden Widerstandes zu erproben, der eine Atempause für den Aufmarsch der starken Angriffsmasse schaffte, die aus dem großen Donbogen heraus die Gegenoffensive führen sollte. Sie hatten auf Hunderte von Quadratkilometern in wochenlangen Schanzarbeiten ein in der Breite und Tiefe weitgegliedertes System von Bunkern und Feldbefestigungen, Panzer- und Schützengräben, Maschinenwheernestern, Kampfständen und Schützengräben gebaut, das alle Möglichkeiten der Tarnung und die Vorteile des Geländes ausnutzte. Der starke Einsatz der Panzerwaffe auf beiden Seiten hatte die Infanteristen beider Kriegsparteien panzerfest gemacht, und die Methoden der Abwehr und der Sicherung gegen Panzerangriffe sind im Verlaufe des Krieges auf Grund praktischer Erfahrungen verbessert worden. Ein Gelände das von Panzerkräften durchschritten ist, ist noch lange nicht genommen. Die Schlacht ist erst dann entschieden und gewonnen, wenn die Panzergrenadiere oder die nachfolgenden Infanteristen den Gegner aus seinen Bunkern, Feldstellungen und tiefen Schützengräben herausgehauen haben. Hinter dem Panzer steht der Infanterist.

pošil odovane. Toda te izgube — tako je izjavil Churchill — niso bile pretirane z ozirom na dosežen uspeh. S to izjavo je Churchill dosegel višek zavijanja in potvarjanja resnice, saj je znano, da je bilo uničenje velikega konvoja v Sredozemskem morju eden izmed najhujših udarcev, ki jih je Anglija prejela v zadnjem času. Prav tako debelo je lagal Churchill glede izkrcanja pri Dieppe-u in glede položaja v Egiptu. V poročilu glede pogajanj v Moskvi se je angleški premijer, ki je Stalina nekoč proglasal za morilca, globoko priklonil kremiskemu oblastniku. Churchillov govor je vzbudil vtis, da hoče Churchill spodnjo zbornico vedno bolj izločevati kot faktor opozicije, da bi tako imel še bolj proste roke za svojo diktaturo. Značilno je, da je z istim manevrom proti kongresu prišel tudi Roosevelt,

Panzerbrechende Waffen

Auch die große Schlacht im Donbogen hatte diese zwei Phasen, die sich zeitweise überschneiden. Denn ebenso wie die Sowjets setzten auch wir in einzelnen Abschnitten der Schlacht Panzer zur Unterstützung reiner Infanterieangriffe ein. Die Überlegenheit liegt in solchen Kämpfen immer auf der Seite der Panzerkräfte. Entscheidend war aber, daß in den Brennpunkten des Kampfes, wo die deutschen Infanteristen gleichzeitig gegen sowjetische Schützenregimenter und Tanks kämpfen mußten, immer die stärkeren panzerbrechenden Abwehrwaffen auf unserer Seite standen. Flak und die neuen Kanonen der Panzerjäger haben sich hierbei erneut hervorragend bewährt. So erlitt die sowjetische Tankwaffe schon in diesen Abschnitten der Kämpfe in denen unsere Panzerregimenter noch nicht zum Zuge kamen, schwerste Ausfälle. Stück um Stück mußte aus der infanteristischen Verteidigungsfront der Sowjets herausgebrochen werden und Tag um Tag wurde die stählerne Phalanx der Tanks dezimiert, ehe die Voraussetzungen zur Kesselbildung westlich von Kalatsch geschaffen werden konnten. Die Kraft des deutschen Angriffs und Gegenangriffs wird dem sturen Widerstandswillen des Gegners immer um jene Grade überlegen, deren Summierung das Übergewicht schon in der vierten Woche der Schlacht auf die deutschen Kräfte verlagert.

Leichenhaufen von Bolschewisten

So ist der Sieg das Ergebnis des Zusammenwirkens aller Waffen, das im großen Donbogens exzerziertmäßig durchgeführt wurde, und die Feststellung trifft vor allem auf den todesmutigen Einsatz der Kampf-, Nahkampf- und Schlachtfliegerverbände zu, die der schwer bedrängten Infanterie immer starke Entlastung brachten. Die Krönung des Sieges aber ist das Verdienst der deutschen Infanteristen die bei 50 bis 55 Grad Hitze in der baum- und wasserarmen Steppe dem hinterhältigen Gegner den Todesstoß versetzten. Es sind in der Schlacht über 60.000 Gefangene gemacht worden. Aber die blutigen Verluste des Gegners werden hinter dieser Zahl nicht sehr zurückstehen, denn es sind hunderte von Bunkerbesatzungen im Nahkampf aufgegeben worden. Es ist vorgekommen, daß sie sich in blindwütigem Kampfesrausch selber in die Luft sprengten und es gibt Stellen auf diesem Schlachtfelde, an denen kilometerweit die Sowjetleichen herumliegen. Der große Don-Bogen ist ein einziges Massengrab der Sowjets geworden.

Man muß sich vorstellen, was es für den deutschen Infanteristen bedeutet, in der Steppe gegen einen solchen Feind und Gegner zu kämpfen. Jeder lauwarmer Schluck brackigen Wassers aus der Feldflasche war eine Kostbarkeit, an jeder Patrone hing das Leben. Die Feldküchen standen oft irgendwo im Hintergrunde, kilometerweit mußte das Essen durch Träger herangeschafft werden. Im Ge-

strüpp durrer Gräser in tiefen Schluchten und Regenrinnen, in Gehölzen und Gebüsch — überall lauerte der Feind.

Wassertümpel für die Feldküchen

Die Infanteristen haben sich oft tagelang nicht waschen können. In Divisionsbefehlen mußte das Benutzen der Wassertümpel zum Waschen und Baden verboten werden. Im großen Don-Bogen hat der deutsche Infanterist und jeder Soldat bis an die Grenze der menschlichen Leistungsfähigkeit gekämpft und er hat gesiegt, weil er sich selber das Übermenschliche abgefordert hat.

In der Kriegsgeschichte wird diese Schlacht einst als Gegenstück der Winterschlacht erscheinen: dort die Überwindung der sibirischen Kälte und der winterlichen Einöde, hier die Überwindung der tropischen Hitze und der nur vom Horizont begrenzten Einöde der weiten Steppe. Beide Male aber ein Triumph der Selbstüberwindung der deutschen Feldsoldaten, die in den kriegsentscheidenden Wochen, in denen der Gegner das Schlachtenglück mit rücksichtsloser Gewalt zu wenden versuchte, durch ihre todesmutige Tapferkeit den Sieg an sich rissen.

Kriegsberichtler Oswald Zeuker.

Nekaj o Volgi

Ze drugič stoje nemške čete ob Volgi. V jeseni lanskega leta so prekoracile zgornji tok Volge pri Rževu, sedaj pa stoje severno od Stalingrada na obrežju veltoka ki je s svojo dolžino 4000 kilometrov največja velereka evropske celine sploh. Volga izvira v Valdajskem gorovju 226 m nad morsko gladino. Izteka se v smeri iz zapada proti vzhodu. Na mestu, kjer se v Volgo izliva reka Kama (pri Kazanu) usmerja Volga svoj tok v smeri sever-jug. V Volgo se izliva 1080 stranskih rek, in sicer večinoma v gornjem toku. Večino voda sprejema Volga iz ogromnih gozdov, ki se razprostirajo nepretrgoma od jezera Ilmen pa vse do severnega Urala 190 dni je Volga brez ledn. Manj kot 170 dni v letu je Volga plovna. Kakor Dujevi in Don, tako je tudi Volga vsled nizkega padca zelo plitva in široka. Poti, po katerih vozijo mali parniki, se morajo sproti ugotavljati vsako leto ter je plovba povsem neovirana samo ob velikih nalivih.

Volga ni samo najdaljša, temveč tudi najširša velereka Evrope. Ze pri Rževu znaša njena širina 120 m. Pri izlivu Oke, ki meri sama 1600 m širine, je Volga široka 850 m. Izpod izliva Kame meri Volga 700 do 2700 m, izpod Saratova 4200 in pri Stalingradu 8000 m. Ob izlivu ter v času povodnji je Volga široka 45 kilometrov. V času povodnji naraste Volga redno za kakih 14 metrov. V poznem poletju pa je Volga izredno plitva ter so mesta kjer sega voda človeku kvečjemu do prsi. Izliv ali ustje Volge je največje v Evropi. Ploskev tega izliva meri 15.000 kvadratnih kilometrov, kar bi odgovarjalo polovici Belgije. Samo en rokav, takozvana Ahtuba, je dolg 500 kilometrov. Izliv Volge predstavlja veliko število stranskih rokavov, zamočvirjenih otokov, malih jezer, zaraslih s trsko. Tu je pravi raj vodnih ptic. Levo in desno od spodnje Volge pa se nahaja solna puščava. Volgo so pravzaprav krstili Bolgari, ki so posedovali v davniini ob srednjem toku reke svoje carstvo. L. 1820 je plul prvi parnik po Volgi in deset let pozneje so uvedli vlačilsko službo s stroji. Plovba na Volgi je bila velika postavka v ruskem transportništvu. Več kanalov združuje Volgo v gornjem teku z Nevo in Dvino ter na ta način z Vzhodnim in Belim morjem.

Wie verdunkeln

von 20³⁰
bis 6⁰⁰ Uhr!

Scherl-Bilderdienst-Luce)-M.

Italienische »Meharisti« in der libyschen Wüste

Die italienischen Elitetruppen der Wüste, die »Meharisti«, waren während der Kämpfe in Libyen eingesetzt und hatten einen Angriffsvorstoß gegen britische Truppenverbände zurückgeworfen und dabei verschiedene gepanzerte Fahrzeuge vernichtet. — Unser Bild zeigt die charakteristische Kamelreiter-Truppe auf dem Marsch.

Spodnještajerci kot vojaki

V času, ko se Spodnještajerci kot prostovoljci borijo v oddelkih slavne nemške oborožene sile in ko stopajo spodnještajerski rekruti v vrste zmagovitih nemških polkov, bo naše bralce zanimalo, kakšni vojaki in bojovníki so bili spodnještajerski fantje v svetovni vojni. Nižje popisani zanimivi in zgodovinsko važen dogodek slika Spodnještajerc iz lastnega doživljanja.

Bilo je leta svetovne vojne 1916, v Sisti pri Devinu, na južno-zahodnem bojišču. Vsled nevarnosti pred opazovalci iz zraka, pred letalci in sovražno artilerijo, ki je dotični odsek vedno obstreljevala, se je c. kr. prostovoljni strelski poljski bataljon Marburg IV, to je K. k. freiwill. Schützenfeldbataillon Marburg IV, postavil v razvijeni črti v neki globoko ležeči kraški dolini čakajoč novega poveljnika bataljona, ki si je hotel svojo formacijo ogledati ter hkrati odlikovati s hrabrostnimi svetinjami več mož, ki so jih zaslužili v prvih bojnih črtah meseca julija 1916. Bataljon 15—18-letnih spodnještajerskih prostovoljcev je željno čakal na trenutek, ko bo novi poveljnik pripel prvem možem hrabrostne svetinje na njihova mlada, junaška prsa. Lastna bataljonska godba, ki je stala na čelu stotnij — sestojeca seveda tudi iz samih iz bataljona izbranih mladeničev — je liki oficirjem pozorna čakala na mgljaj poveljnika parade, kadar bo treba z udarcem na boben dati znak za sviranje. Ko se je bataljonski poveljnik v spremstvu svojega adjutanta in svojega namestnika nadporočnika dr. Josefa Jörg-a približal, je godba živahno zasvirala strumen pozdrav, poveljnik parade je podal raport, nakar je novi poveljnik v izbranih besedah pozdravil bataljon, povdarjajoč čast in ponos že prvi dan pripenjati hrabrostne svetinje na prsa junakom, katerim je postal poveljnik. Nato je adjutant postavil moštvo, ki ga je bilo odlikovati pred bataljon, nakar je nadporočnik dr. Jos. Jörg, ki je kot najstarejši oficir in stalen namestnik poveljnika bataljona poznal večino moštva po značaju in vsem od pet do glave, dobil povelje, da spregovori nekoliko primernih besed. Kot duhoviti mož in odličen vojak je nadporočnik stopil nekoliko v ospredje ter izvajal:

»Moji ljubi spodnještajerski prostovoljni strelci!

Ko ste pred dobrim letom, po starosti bolj šolarji kakor mladeniči, prostovoljno stopili v vojaško službo ter se po Vašem izvežbanju zopet prostovoljno javili na fronto, na fronti pa iz območja sovražnega artilerijskega ognja na vse sile zopet prosili da se Vas postavi v še bolj nevarne vrste, kjer se bije boj mož proti možu, od Vaših predpostavljanih nikdo niti dvomil ni, da bi Vaše navdušenje ne bilo pravo navdušenje, ki prihaja res iz srca in prepričanja in da Vam gre res za udeležbo v našo milo skupno domovino. Da se bodete pa v najnevarnejših bojih tako obnesli in postavili, kakor ste se Vi mladi junaki, pa presega vsa naša pričakovanja. Vaše junaštvo je zadivilo ves svet, vse Vaše predpostavljene do najvišjih mest pa prijetno ganilo.

Zgodovina našega spodnještajerskega bataljona prostovoljcev bo kot prvo junaško delo zabeležila, kako je peščica prostovoljnih strelcev pod vodstvom četovodje Funk-a in korporala Strohal-a, pod najtežjimi okolnostmi in v največji nevarnosti kljub ukazu, da se umaknejo iz brezupnega položaja, z nepopisnim junaštvom celo noč zopet prostovoljno, z ročnimi granatami in bajoneti držala svoj odsek ter odbila vse močnejše sovražne naskoke ter postojanko tudi stvarno v naših rokah obdržala. Višja poveljstva so to junaštvo priznala ter odlikovala četovodjo Funk-a in korporala Strohal-a z velikimi srebrnimi svetinjami za hrabrost. Strelec Iskra dobi malo srebrno svetinjo za hrabrost, večina ostalih pa bronasto hrabrostno svetinjo za hrabrost.

Prostovoljni strelci! Voja se ni odločena. Stevilo nam sovražnih držav se je ravnokar še povečalo. Velike naloge nas še čakajo. Prostovoljno ste se javili na fronto, prostovoljno silite vedno v najbolj nevarne postojanke, prostovoljno se žrtvujete za domovino. Marsikdo izmed Vas se celo jezi, da nima dovolj priložnosti, udeležite se še nevarnejših bitk, da bi se lahko izkazal. Spodnještajerski fantje! Še je čas in možnost, da si še vsi zaslužite

visoka odlikovanja, kakor sta si jih zaslužila tovariša Funk in Strohal.

Moji mladi junaki! Negujte Vaš odličen vojaški duh, čuvajte si Vašo disciplino. Domovina, ki jo ljubite nad vse, Vas še potrebuje in Vam bo nudila priložnost, da se Vam vsem Vaše želje po udeležbovanju, bojevanju in odlikovanju izpolnijo v celoti. Predno bo bataljonski poveljnik prvimi odlikovanimi spodnještajerskim prostovoljcem pripel podeljene jim hrabrostne svetinje, zakličimo na ta prvi bataljonski praznik, trikratni »Hoch« našemu vihovnemu poveljniku, naši domovini ter naši lepi Spodnještajerski.

Sledilo je sviranje himne, nakar je poveljnik izvršil odlikovanja. Nato je bataljon defilirал pred odlikovanci in vsem navzočim se je zdelo kakor da so svetle hrabrostne svetinje na prsih mladih junakov nekoliko prevelike in pretežke, ker so jih nosili komaj 16 do 17 letni bojovníki, ki so bili po življenju in vojaškem službovanju zreli in celi možje, po telesni razvijenosti in letih pa mlečozobi mladeniči.

Takšni vojaki in junaki so bili Spodnještajerci v svetovni vojni.

O žene hotentotov in bušmanov, to sta plemena, ki jih najdemo v južnem delu Afrike in predstavljata takozvano svetlo raso Afrikancev, so zelo nagnjene k debelosti ali korpulenci. Tolšča se jim, kakor tudi ženam drugih ras, najbolj nabira na mestu, ki ga je že Eva določila za sedenje ter na trebuhu. Ta ženska debelost doseže večkrat za naše pojme skoraj neverjeten obim in je to pri teh narodih preje nekaj lepega in mlakavnega za moške, kakor pa odbijajočega.

PK-Aufn.: Kriegsbericht Hauste (Wb.)

Bei einer erfolgreichen Flakbatterie im Westen.

Wieder einmal ist es so weit. Eben hat der auf einem besonders guten Beobachtungspunkt vorgeschobene Flugmeldeposten seine Batterie durch Flaggenzeichen alarmiert und beobachtet nun den einfliegenden Gegner, um die Zahl der Maschinen und die Flugzeugtype feststellen und weitermelden zu können.

Izrek tedna

Vse za zmago!

»Alles, was dem Siege dient, ist kriegswichtig. Alles, was dem Siege schadet oder ihn aufhält, ist ein Verbrechen an der Sicherheit des Volkes.« Po našem: »Vse, kar služi zmagi, je važno za vojno. Vse, kar zmagi škoduje ali jo zadržuje, pomeni zločin zoper varnost ljudstva.« Te misli našega ministra za propagando dr. Goebbels-a so nam izrek tega tedna.

V dveh stavkih je Goebbels, ki ga poznamo kot izredno duhovitega moža, mojstra svojega peresa in sijajnega govornika, povedal veliko več, kakor se to na prvi pogled vidi. Mi vemo, da se Nemčija in nemški narod nahajata v vojni, kjer se bije boj za biti ali ne biti. Ves nemški narod, staro in mlado, moški in ženske, starčki in otroci so stodostotno zainteresirani na izidu te vojne. Izguba sedanje vojne, do katere nikdar ne bo prišlo, bi pomenila konec Nemčije. Nemško ljudstvo se vsega tega v polni meri zaveda. Zato se pa nemška oborožena sila bije kakor se še ni nikdar bojevala kakšna oborožena sila, domovina Nemčije pa dela in pomaga, da na svojih področjih doprinaša in pomaga utirati pot, ki naj vodi do končne zmage.

Spodnještajerci! Tudi mi tvorimo sestavni del nemškega ljudstva in nemške domovine. Usoda naš vseh je najožje povezana z usodo ostalih naših bratov v starem delu Reich-a. Kakor se ljudstvo v vseh gauhi Velike Nemčije vsestransko žrtvuje, da prenaša trdote, ki jih nalaga vojno stanje, tako moramo tudi mi Spodnještajerci izpolniti in izvršiti vse, kar služi zmagi, od katere je odvisen naš bodoči obstoj. Pri tem zadostuje, da izpolnjujemo in se točno držimo vseh navodil in ukrepov, ki jih izdajajo oblasti in da vesno izpolnjujemo državljanske dolžnosti in vse, kar se od nas zahteva. Vojno-važno je danes vse, kar nam odreja naša uprava, ki po dobro premišljenih zamišlih stori vse, kar je mogoče za dosego zmage. Morebitno sabotiranje, izogibanje, neizvrševanje ter oviranje izvrševanja ukrepov, ki jih izdajajo oblasti, zadržuje odločitev in škoduje zmagi in bi bil to zločin zoper varnost ljudstva, kakor pravi Goebbels in seveda tudi zločin zoper samega sebe.

Spodnještajersko ljudstvo, ki je bilo vedno domoljubno in požrtvovalno, če mu je šlo za drago in milo domovino, ostane tudi v sedanji vojni v vrstah tistih, ki hočejo biti med prvimi bojevniki na fronti in v domovini, ki doprinašajo svoje zasluge in storitve k zmagi in za zmago. Spodnještajerci kot nekakšna obmejna trdnjava niso nikdar bili in tudi danes nočejo biti zločinci zoper varnost svojega lastnega naroda.

PK-Kriegsbericht Hoepner (Sch)

Panzerspähtrupp nimmt Bolschewisten in Empfang
Ein Panzerspähtrupp ist in die sowjetischen Stellungen eingebrochen. In Gruppen kamen nun die Sowjets aus ihren Schützengräben heraus und gaben sich gefangen.

Dobri in hrabri bojevniki

Marsikdo misli, da zadostuje, če se da zdravemu možu orožje v roke in se mu pokaže, kako je treba rokovati z istim, da je potem že vojak. Stvarno temu ni tako. Vojaški izvedenci lahko o tem mnogo povejo. Rekrut, ki je stopil v vojaško službo ter po večtedenskem praktičnem in teoretičnem vežbanju predelal toliko vojaškega znanja, da se ga lahko šteje med izvežbane vojake, je še zelo oddaljen od popolne izvežbanosti. Kakor zahteva vsak poklic gotovo strokovno znanje, tako je tudi vojaško službo gledati kot neko specialno opravilo, za katero ne zado-

stuje samo rekrutska izvežbanost. Kakor je izšolan inteligent v šolah ali izučen rokodelce v delavnicah šele dobil glavne podlage za nadaljnjo spopolnitev v svojem poklicu, tako je tudi z izvežbanim rekrutom. Kakor vsakega, se je tudi vojaškega poklica treba temeljito učiti.

Svetovna vojna je pokazala, da so najboljši vojaki vseh armad in front šele po dolgomesečnem opravljanju frontne službe postali pravi frontni vojaki. Vežbe in urenja, ki so jih v mirnem času pripravljala za slučaj vojne, so bila samo podlaga, ki jim je omogočila spopolnitev vojnega znanja v praktičnem frontnem življenju in vojskovanju. Ko je svetovna vojna iz prvotne manevrske ali premikalne vojne prešla v poznejšo pozicijsko ali utrjeno vojskovanje in je ta način vojskovanja trajal že leto in pol do dveh let, tedaj so tisti seveda že bolj redki frontni bojevniki, ki so prebili ves čas na frontah, predstavljali v frontno-vojaškem smislu tako izurjene bojevnike, da je tem mogoče vse to prešlo tako v možgane, meso in kri, kakor da niso v življenju nikdar nič drugega delali, kakor fronte držali, napadali in se bojevali. Frontno življenje jim je postalo poklic. To so bili takrat res dobri vojaki za vojskovanje.

Predpogoj, da vojaki na fronti postanejo v pravem smislu besede dobri vojaki in bojevniki, je več. Slabo disciplinirane, površno izvežbane ter po značaju, miselnosti in vzgoji dvomljive vojake nikdo ne bo spremenil v dobre frontne bojevnike. Vojak, ki ga samo strah pred kaznijo sili k izvrševanju dolžnosti, ne more biti dober vojak. Šele tisti, ki ga razen dobre discipliniranosti vodi tudi ljubezen, veselje in volja do vsega, bo šele dober vojak, ki je prepričan, da se bojuje za svoj in za dobrobit svojega naroda, postane dober bojevnik. Dobri vojaki postanejo tudi radi tisti, ki so sinovi hrabrih očetov. Narodi z veliko vojaško tradicijo, si lahko ustvarijo veliko boljše vojake, kakor ljudstva katerih zgodovina ne pozna vojaških obvez in slavnih

PK-Kriegsbericht Gehrman (Sch)

Die Sonne brennt über die Steppen des Ostens

Bei der sengenden Hitze des Sommers werden von unseren Truppen am Südabschnitt der Ostfront gewaltige Leistungen vollbracht. Doch unverdrossen und siegesgewiß marschieren sie durch die glühendheißen Steppen dem Feind nach.

GOSPODARSTVO

Posevki zimskih žitaric se ne smejo zmanjšati

Piše Oberlandwirtschaftsrat Dr. Ing. Leitner.

V četrtem vojnem letu stojimo. Tri leta trdih bojev in največjih zmag naše oborožene sile so za nami. Fronta v ozadju je pri tem s svojimi storitvami odločujoče doprinesla svoj delež h skupnim uspehom. V naravi boja za biti in nebiti je, da se od nas Nemcev na fronti in v domovini v obračunanju z svetovnim bojištevom zahteva vedno več. Zato pa morajo biti tudi vse naše sile usmerjene v en edini cilj, ki mora stremeti za srečno zmago. To velja tudi za nas v kmetijskem gospodarstvu, da bomo stali z ostalimi bojevniki v isti vrsti.

Najbolj v ospredje segajoča naloga kmetijstva je danes potreba po nezmanjšanem pridelovanju zimskih žitaric, ki jih je na vsak način gojiti na isti ploskvi, kakor smo jih gojili leta 1938/39. Razne

vojnih pohodov. To je tudi pri nemškem vojaštvu že od nekdaj igralo in še igra sodočlono vlogo za kakovost vojakov.

Dobro izvežbani in dobro upotrebni frontni vojaki še niso hrabri ali junaški, če ni za to danih pogojev. Junaštvo v bojih je nekaj, kar najlažje razloži tisti, ki ga je narava sama obdarila s to bolj redko lastnostjo. Najbolj šolan, strumen in izurjen bojevniki lahko v boju pri prvem sovražnem strelu popolnoma odpove. Izkušnja so o tem pokazala častnike in vojake, ki so v miru veljali za najmožnejše in najvrednejše, ko je pa napočil trenutek, da bi v vojni prišel njihov poklic do veljave, pa niso bili niti v stanu, da bi v boju sodelovali, še manj pa da bi bili hrabri. Hrabrost v bojih je nekaj prirojenega, vsak človek ne more biti junak in ima to z živčnim sistemom, človeškim srcem, inteligenco, mirom in samobvladanjem veliko skupnega. V vojni se je videlo može, ki so v življenju z svojo bojevitostjo in energijo zdaleka nadkriljevali povprečne ljudi, ki pa na frontah niso mogli zbrati toliko svojih sil, da bi se skrili in sklonili ter na ta način rešili svoje glave pred sovražnimi krogami, ker so izgubili razsodnost. Hrabrost v pravem smislu besede je tam, kjer so podani za to vsi pogoji. Res hrabri vojaki, ki imajo razen vsega tega tudi voljo in veselje do stvari za katero gre, lahko izvršijo naravnost čudežna junaštva.

Kakor boječnež lahko s svojo strahopetnostjo okuži svoje tovariše, da postanejo boječni, tako tudi junak vedno mnogo vpliva na svoje sobojevnike. Junaški poveljnik s svojim vedenjem lahko ojunaki cele oddelke, če je tudi drugače zmogel in ima vpliv na svoje vojake. Junaštva na bojišču združena z velikimi storitvami lahko izvršijo same gotovi može, ki jim ne manjka naštetih predpogojev za to.

Znano in zgodovinsko dokazano je, da je med nemškimi vojaki že od nekdaj največ junakov. Tudi Japonci, katerih junaštvo sloni v veliki meri na verskih osnovah, imajo slavno vojno zgodovino. O Spodnještajercih se tudi lahko trdi, da so znani kot dobri vojaki in hrabri bojevniki že iz pradednih časov. Najbolj v živem spominu je junaštvo Spodnještajercih iz svetovne vojne leta 1914—1918, v kateri so si priborili necenljive zasluge.

okoliščine, kakor neugodno vreme, zgodna zima, pomanjkanje delovnih sil, vprej itd. je tudi pri nas na Štajerskem jesensko setev krušnega žita 1940/41 v pravilnem razvoju oviralo ter žetev nekoliko znižalo. Nadaljnjo zmanjšanje ploskev zimskih žit se pa mora na vsak način preprečiti. Ta ploskev mora letos biti ista kakor je bila leta 1938/39 ter bodo Landesbauernschaft Steiermark in Kreisbauernschaft-i strogo pazili, da se to povsod upošteva.

Truditi se je za dosego čim večje samooskrbe vseh kmetij s potrebnim krušnim žitom ter preko tega za kolikor mogoče veliko možnost oddaje za trg.

Premije, ki se dovoljujejo za večjo produkcijo v kmetijstvu, so na Štajerskem sprožile misli o enostranskem pridelovanju mleka. Nekateri kmetje mislijo, da je to njihov delež, če pridelovanju žita obrnejo hrbet, pozabijo pa, da delajo s tem luknje v preskrbi krušnega žita. Pri tem tudi ni tako, kakor je zapisal neki kmetijski list, da so končno pionirska dela, ki so jih dolga leta izvrševali napredni kmetje, v tem, da so v času pomanjkanja in kriz svoje kmetije vedno bolj preurejali na produkcijo mleka, našli svoja priznanja. S tem bi se reklo, da kmet, ki se drži mešanega kmetijskega gospodarstva, ni

napreden. To bi pa tudi vsakega kmeta z odredbo o uvedbi premij takorekoč opozarjalo in vodilo na enostransko gospodarjenje z mlekom. K temu se ugotavlja, da so tudi dotični kmetje, ki gojijo živino in kmetom-mlekarjem dobavljajo dobre mlekarice, kakor tudi kmetje, ki so v zadnjih letih z izboljšanjem žitnih njiv dosegli bistveno višje žitne pridelke, opravljali pionirska dela. Svrha in smisel uvedbe premij je v tem, da se da vzpodbuda za večjo oddajo mleka z izboljšanjem krmilne podlage, razumno izbiro plemen, izboljšanje slabih mlekaric, izboljšanje nege živine, štedenje mleka v gospodinjstvu in krmiljenju telet, povečanje reje ženskih živali itd. Kdor to dela, vidi samo višje dohodke, ki mu jih prinašajo premije, ne priznava se pa k zahtevam, ki jih zahteva totalna vojna, ki zahteva, da stojimo v popolni samooskrbi s krušnim žitom.

Če bo po zmagi več njiv za žita na razpolago, ni izključeno, da bomo v višjih štajerskih legah nekoliko skrajšali pridelovanje žita, da se bo pridelovalo le za lastno preskrbo kmetij. Toľiko zanimanja mora tudi naš hribovski kmet imeti za lastno vzdrževanje in prehranjevanje. Mimo tega bo pa potem lahko živinorejca glavna panoga štajerskega kmetijstva, iz katere bo črpal svoje glavne dohodke. To bo seveda mešana živinoreja in ne samo reja mlekaric. Dokler traja vojna, se pa mora pridelovati oziroma žiti kolikor je to največ mogoče, pridelovanje in oddaja mleka je pa vsestransko zvišati.

Določitev časa za vinsko trgatve

Piše Sepp Hainzl, Landesbauernführer

Da bo vinski pridelok dober, se mora trgatve vršiti ob pravem času. V največjih primerih vinogradniki prežodaj berejo. Trgatev pred popolno dozorelostjo da kisla jagode in to zmanjša dobrino bodočega vina.

V interesu splošnosti je, da ne odločajo posamezni vinogradniki sami, kdaj je začeti s trgatvijo. V starem delu Reich-a je določanje časa trgatve že davno urejeno, in sicer z dobrim uspehom.

Letos naj zopet krajevne komisije v vsaki vinogradni občini na področju Landesbauernschaft-i Südmark z ozirom na velike lokalne razlike v posameznih legah, določijo čas za pred- in prvo trgatve. Komisije mora sklicati vodja krajevne kmetijske skupine (Ortsbauernführer) ter jo tvorijo Ortsbauernführer, Bürgermeister, Reichswehrwart ter dva sposobna in dobra vinogradnika. Na vsak način mo-

rajo komisijo tvoriti ljudje, ki imajo interes, da bo vino dobro in da za določila, ki jih izdajo, tudi v celoti odgovarjajo. Da bo uspeh popoln, je dolžnost komisije, da si najbolj važne lege in vinograde večkrat ogleda. Pri tem je treba ugotovljati stopnjo dozorelosti grozdja ter morebitne gniljve. Seje po tehtnem predstavitvi vseh teh okoliščin naj komisija izda svoj sklep. Čas vinske trgatve, ki ga določi komisija, se mora razglasiti z nabitjem na občinski tabli, nadalje na tabli za objavo o zaščiti traja ter z razglasom po hišah potom sela. Naznaniti pa mora komisija čas trgatve tudi pristojnemu Kreisbauernführer-ju. Jasno je, da se mora paziti na morebitne prestopke. Noben vinogradnik ne sme pred določenim časom pričeti s trgatvijo. Krajevne komisije morajo biti do 1. okt. 1942 sestavljene. Izvršena vinska trgatve se mora istotako javiti pristojnemu Kreisbauernführer-ju.

GOSPODARSKE VESTI

× Madžarsko-finska trgovinska pogodba. Med Madžarsko in Finsko je prišlo do dogovora, ki za leto dni ureja blagovni promet med obema državama.

× Romunija bo elektrificirala svoje železnice. Tozadevni dekret je vlada že objavila. Vsi za to potrebni načrti so izdelani po strokovnjakih generalne direkcije romunskih državnih železnic. Najprej bodo začeli z gradnjo vodnih central ob reki Bistrici in Moldavi. V zamislih imajo gradnjo velikih zajeb ter podzemeljskih električnih central in odvodnih kanalov.

× Turški lesniki. Po poročilih iz področij ob Črnem morju, kjer Turki gojijo lesnike, cenijo letošnji pridelok na 68.000 ton. To bo dalo v izluščenem stanju kakih 320.000 vreč po 80 kg.

× Virginia-tobak gojijo v Turčiji. V jugavzhodnem delu Anatolije že nekaj let pridelujejo v poskusne svrhe ameriški tobak vrste Virginia. Poskusi so nad vsa pričakovanja uspešni ter je letos s to vrste tobaka obdelane že 100 hektarjev zemlje.

× Izvoz aliv iz Hrvaške. V glavnem izvoznem področju aliv, v Brčki (Bosna), so ravnokar začeli odpremljati prve pošiljke letošnjega pridelka za izvoz. Kakor poročajo, je letošnji pridelok prav dober. Izvozili bodo nad 100 vagonov v inozemstvo.

× Pridelki njiv in travnikov v Nemčiji. V Nemčiji so se v zadnjih 50 letih pridelki žita zvišali za 70 do 80 odstotkov. Produkcija krompirja je v istem času poročila za 100 odstotkov. Nekoliko slabši dvig pridelkov izkazujejo za isto razdobje pašniki in travniki, ki so narasli samo za 30 do 40 odstotkov.

UMNI KMETOVALEC

Čiščenje in kvašenje semenskega žita

1. Vzrok in razvoj naprav za čiščenje žita.

Razbiranje klasja že na njivi je najprvotnejši način čiščenja semenskega žita od ljuške in drugega plevelnega semena. Še dandanes je odbiranje klasja najzanesljivejša, čeprav istočasno tudi najdražja pot, ki vodi k dobremu, čistemu žitnemu semenu. V nekem oziru je ta način celo edino uporaben: namreč glede pridobitve čistotnega žita. Kajti posamezne istovrstne žitne sorte se dajo med seboj dobro razpoznati in odbrati edinole potom odbiranje klasja na njivah.

Tudi drugi način čiščenja semenskega žita je že tisočletja star in je bil do nedavno udomačen pri vseh skrbnih kmetovalcih tudi v naših krajih, namreč: Ročno izbiranje semenskega žita v zraju. To je bilo zamudno in natančno, zato pa tudi drago delo. Kmetovalci so si dolgo zaman prizadevali, nadomestiti ročno prebiranje žita s strojnimi; kot prvi uspeh v tej smeri lahko omenimo rešet, s katerim je bilo mogoče, očistiti semensko žito od drobnejše ljuške in drugih, še bolj drobnih plevelnih semen. Grahorja in grašice pa z rešetom ni bilo mogoče odstraniti iz žita.

Šele pred kakimi sto leti so prišli v promet prvi stroji za čiščenje žita, to so takozvani »trijerje« (Saatreinigungsmaschine).

V prvotni obliki je bil trijer namenjen samo čiščenju žitnega semena od grahorja in grašice. Zato so prvi trijerji obstojali samo iz pločevinastega, vrtečega se valja z okroglimi luknjicami vprav tolikšne velikosti, da je v tako luknjico sicer sedlo okroglo grahovo seme, ne pa podolgovato pšenično. Ker se je valj vrtel, se je grahovo seme v luknjicah dvigalo ob strani valja. V določeni legi pa je vendarle izpadlo iz luknjic — in sicer na pločevinast žleb, ki je bil vložen v valj z namenom, da prestreže iz trijerjevega valja izpadajoče grahovo zrnje in ga odvaža.

Valj z okroglimi luknjicami za prestrezanje grahovega, grašičnega in drugega okroglega plevelnega zrnja je ostal vse do danes osnovni sestavni del in bistvo »trijerjev« in sploh vseh strojev za čiščenje semenskega žita. Seveda pa so se ti stroji v teku desetletij zelo izpolnili.

Medtem, ko je, kot omenjeno, čistil prvotni trijer samo okroglo grahovo itd. seme iz žita, ljuško pa so morali odstranjevati z rešetom, se je kmalu izjavila izpopolnjena oblika trijerja; pri tej obliki je valj, že podaljšan z okroglo, vrtečo se rešetko, skozi katero prehaja pri čiščenju žito; drobna zrna ljuške in nedozorelega žita izpadajo pri tem skozi njo, tako da pride v valj z okroglimi luknjicami le močno razvito pšenično seme. Posebna kritača čisti vrtečo se rešetko, da se ne zamaši.

Nadalnje izboljšave, ki so si v teku časa sledile:

Žleb za odvajanje grašice je dobil voden, takozvani »večni vijak«, ki poriva grahovo seme iz trijerja, čeprav leži žleb docela vodoravno. Pod nasipalni lijak so začeli vzgrajevati vodoravno rešetko, ki je bila toliko gosta, da je skozi njo padalo pravilno razvito žitno zrnje, ne pa kamenčki, debele smeti itd. Da se ta rešetka ne zamaši, je zvezana s peresom, ki ubira nazobčeno kolesce na pogonski osi in tako povzroča tresenje rešetke.

Nadaljno izpopolnitev trijerja predstavlja vetrnica med nasipalnim vijakom in vodoravno rešetko. Ta vetrnica od-

pihuje prah in pleve, ki bi se morda nahajale v žitu.

Da bi se omogočilo čiščenje različno debelih vrst žit, so začeli izdelovati raznovrstne izmenljive rešetke: za pšenico, za rž, itd.

V zadnjih desetletjih so prišli v promet trijerji, ki semensko žito ne le čistijo od plevela, marveč tudi delijo po debelosti zrna. To so takozvani sortirni trijerji. Prednost tovrstnih trijerjev je v dejstvu, da je lepo enakomerna setev žita s sejalnimi strojem mogoča samo, ako je žitno zrnje enakomerno debelo; tudi je rast žita enakomernjša, ako je seme enakomerno debelo.

Ker je pogostno menjavanje rešetk na trijerjih kaj zamudno delo, imajo nekateri najnovejši veliki trijerji (n. pr. »Maroti«, izg. maro) mnogo (do osem) zaporednih, a neizmenljivih mrež. Žito prehaja pri čiščenju zaporedno od najgostejše do vedno bolj redkih rešetk. Zato pada pri tovrstnih trijerjih najboljša žito raznih vrst pri raznih rešetkah.

Najboljša rž pada že skozi rešetko, ki propušta pri čiščenju pšenice samo drobno, nedozorelo seme itd.

Najbolj izpopolnjeno obliko strojev za čiščenje semenskega žita pa predstavljajo najnovejši žitočistilni stroji: »Saatgutbereiter«-ji. Ti stroji so prirejeni za motorni pogon in imajo veliko delazmožnost. Izdelujejo jih v dveh oblikah: bodisi kot prevozne žitočistilne stroje, ki v času pred pridelkom setve potujejo od vasi do vasi in čistijo semensko žito, ali pa kot nepremične stroje za žitočistilne postaje, do katerih morajo vsi kmetovalci določenega okoliša pripeljati svoje semensko žito v čiščenje.

Ti veliki žitočistilni stroji, ki obenem semensko žito tudi že kvasijo, za večji del naše dežele ne prihajajo v poštev. Prevoznih strojev radi njih ogromne teže in naših slabih in strmih poti namreč ni mogoče voziti iz kraja v kraj, enako nemoogoče pa je, da bi mogli kmetje voziti žito na žitočistilno postajo iz tako velikega okoliša, da bi se nahajala in obratovanje teh velikih strojev izplačalo.

Zato je od najnovejših žitočistilnih strojev za naše hribovite okoliše prikladna samo najmanjša oblika »Heid-Saat 6«. Ta žitočistilni stroj je mogoče prirediti na motorni pogon, izdelan je enostavno in skrbno, čisti hitro (do 300 kg na uro!) in je prikladen tudi za čiščenje malih količin semenskega žita, medtem ko se na velikih sortirnih strojih par mernikov semenskega žita skoraj porazgubi.

Vse doslej povedano smo napisali samo zato, da naši kmetje ne bi (in to itak brez uspeha!) nadlegovali tovarn z naročili velikih žitočistilnih strojev, temveč naj bi spravili — za letos — v red že dovolj razširjene trijerje, v kolikor so sploh še uporabni. Najvažnejše je, da je rešetka cela in dovolj redka in da trijer ne propušta grahorja. Če je rešetka pregosta, pride tudi debelejša seme ljuške med semensko žito!

Koder pa so letošnje leto dobili najnovejši »Heid-Saat 6« žitočistilne stroje, naj pri čiščenju raznih vrst žita pazijo, da bodo vlagali v stroj rešetke in valje onih števil, ki so na razpredelnici predpisane za določeno vrsto žita! In če priredijo stroj na motorni pogon, je paziti, da stroj ne teče prehitro, ker v tem primeru izmetava

obenem z grahorjem tudi preveč žita! Zato naj pogonska jermenica na stroju ne dela več kot 600, največ 700 obratov na minuto.

Da je treba vsakemu kmetovalcu vse semensko žito prd setvijo očistiti na trijerju — tega pač menda ni treba še posebej povdarjati!

2. Vzrok in razvoj naprav za kvašenje semenskega žita.

Naša žita napada mnogo vrst škodljivcev, ki jih lako vidimo: vrane, miši, uši. Več kot ti škodljivci, pa napravo na naših žitih škodo razne bolezni: snetjavosti, rje itd. Tudi vse te žitne bolezni povzročajo živa bitja, takomenovane glivice, ki pa so tako majčkene, da jih človeško oko ne more videti.

Žitne bolezni delimo v dve skupini: bolezenski trosi prve skupine se vrastejo v zrno samo, pri drugi skupini žitnih bolezni pa se bolezenske klice oprimejo površine žitnih zrn. Važno je vedeti, da moremo s kvašenjem uničiti samo bolezenske trose te druge skupine žitnih bolezni, medtem ko nasproti boleznim prve skupine kvašenje žita ne učinkuje.

Posebno se moramo tega dejstva zavedati pri pojavi prašnate snetjavosti žita. To je namreč ona snetjavost, kjer ostane od žitnega klasa samo steblo, snetjivi rjavi prah pa se razkadi naokoli in okuži sosednje žitne rastline. Ker se trosi te bolezni vrastejo v notranjost zrna, ni mogoče na semenskem žitu ugotoviti, ali je okuženo ali zdravo, niti ni mogoče snetjavosti s kvašenjem žita pregnati.

Edini način, s katerim lahko uničimo trose prašnate sneti pri žitu, je namakanje semenskega žita v vroči vodi, ki ne sme imeti manj kot 50, niti ne več kot 54° C. Pri nižji toplini se trosi ne uničijo, pri višji pa trpi kaljivost žita. V vroči vodi mora ostati žito najmanj štiri ure in mora ves ta čas imeti voda predpisano toplino. Tako razkuženo žito je sejati šele čez kak teden, ker vroča voda začasno škoduje kaljivosti, pozneje pa se kaljivost spet izboljša.

Najbolj zagotovo se ubranimo prašnate sneti pri žitu ako ne jemljemo žita za seme z njiv, ki so po snetjavosti okužene, niti ne sejemo žitnih sort, ki snetjavosti rade podleajo!

Vprav zaradi nevarnosti prašnate snetjavosti je treba pri nakupu semenskega žita nepoznanih pridelovalcev in nepoznane sorte največje previdnosti, ako se hočemo obvarovati neprijetnih presenečenj in škod! Kajti, četudi semensko žito že kvašeno kupimo, ali pa sami kvašimo — prašnata snet se na žitu lahko kljub temu pojavi!

Proti kakšnim žitnim boleznim pa se bрани s kvašenjem semena?

Predvsem proti snežni plesni (Schneeschimmel). Ta žitna bolezen je dobila ime po tem, ker se pojavlja spomladi, ko sneg skopni, v obliki sive pajčevine ali plesni na ozimnem žitu, predvsem na rži pa tudi na pšenici in ječmenu. Ljudje sicer mislijo, da je ta pajčevina po žitu nastala zaradi dolga ležalega snega, vendar je to mnenje upravičeno le v toliko, da se snežna plesen bolj razširi, ako sneg dolgo časa leži; neposredni povzročitelj te bolezni, ki je med našimi kmeti poznana kot pozeba žita, pa je neka glivica.

Trose te glivice, ki se nahajajo na površini žitnih zrn, lahko uničimo s kvašenjem semenskega žita s posebnimi razkužilnimi sredstvi.

Druga bolezen, k so s kvašenjem semenskega žita z gotovostjo preprečujemo

Mit Vorspann querfeldein

Ein kurzer, aber wolkenbruchartiger Regen hat das Vormarschgelände im Osten total aufgeweicht. Die Wege selbst sind nicht befahrbar; darum geht es hier sechsspännig über die versumpften Felder und Wiesen. — PK-Kriegsbericht Wacker (Sch)

je smrdljiva ali trda snet pri pšenici (Steinbrand). V nasprotju s prašnato snetjo obdrži napadeno klasje in zrna svojo obliko; namesto moke pa vsebuje obolelo zrnje le smrdljivo črno snov.

Nadalje s kvašenjem semena uničujemo trose pokrite sneti pri ječmenu (Gerstestreifenkrankheit), ki je slična smrdljivi snetjivosti pšenice in še nekateri bolezni pri žitih, predvsem trose prašnate sneti na prosu, prašnate sneti pri ovsu itd.

Končno pa s kvašenjem semenskega žita tudi povečamo njegovo kalilno silo in odpornost mladih rastlinic proti napadom raznih bolezni.

Za kvašenja žita — ki je že stoletja staro, — so nekdanj uporabljali predvsem apno in lesni pepel. Že takrat so kvasili žito na dva različna načina: Pri mokrem kvašenju (Naßbeize) so žito namakali v apneno vodo za nekaj ur (Tauchverfahren), ali pa so razgrnjeno žito z apneno vodo poskropili (Benetzungsbeizen). Pri suhem kvašenju (Trockenbeize) pa so apneni prah ali pa lesni pepel pomešali med žito.

Odkar je pri nas poznana modra galica (Kupfervitriol), so mnogi kvasili semensko žito z njo in sicer so namakali žito v $\frac{1}{2}\%$ -ni raztopini vsaj 12 ur.

Dandanes uporabljamo le posebno, v tovarnah vprav v ta namen prirejena in oblastveno odobrena sredstva za kvašenje žita (Beizmittel). Vsa ta sredstva so »univerzalna«, to se pravi, učinkujejo proti vsem naštetim žitnim boleznim. Enako pa so vsa ta sredstva tudi hudi strupi in je torej treba pri kvašenju žita z njimi največje previdnosti.

Najbolj znana tovrstna sredstva so n. pr. Ceresan Abavit, Germisan, Fusariol itd. Vsako od teh sredstev se prodaja v dveh oblikah: bodisi za suho kvašenje (Trockenbeizmittel), ali pa za mokro kvašenje (Naßbeizmittel).

Tu moramo odgovoriti na vprašanje, kakšno kvašenje semenskega žita je boljše, suho ali mokro. Stvar je taka: Pri suhem kvašenju je za človeka, ki kvašenje izvaja, nevarnost, da se zastrupi, ker se ta sredstva zelo prašijo in je vdihavanje tega prahu zelo škodljivo. Enako škodljiv je ta prah za oči in za odprte rane. V vsem ostalem pa ima suho kvašenje prednost pred mokrim načinom, kajti kvašenje je veliko hitreje izvršeno in tudi kvašeno žito, v kolikor se ga ne porabi za seme, se lahko spet naredi uporabno, ako ga takšno operemo v mrzli vodi in hitro posušimo, da ne začne kaliti. Mokro kvašenje ima tudi ta nedostatek, da moramo kvašeno žito pred setvijo spet sušiti, ako

ga takoj ne posejemo, ker sicer začne kliti. Če pa sejemo s sejalnico, je treba mokrokvašeno žito v vsakem primeru posušiti, ker mokro žito maši sejalnico.

3. Kako kvasimo semensko žito?

Za kvašenje semenskega žita moramo imeti pripravno posodo, ki jo je mogoče vrteti. V sili je dober mali neuporaben sod, kjer žito in kvasilo vsipljemo v sod, vratca zadelamo in sod nekaj minut valjamo sem in tja. Bolje je seveda, če nasadimo sod na os, tako da ga lahko vrtimo. Še bolje pa je, ako si (nemara skupno za celo vas) nabavimo posebno pripravo, takozvani boben za kvašenje žita (Beiztrommel), ki je prav poceni.

Navadno je vsak boben uporaben tako za suho, kot tudi za mokro kvašenje (Kurznaßbeize). Medtem ko pri mokrem kvašenju vlijemo tekoče sredstvo v posodo ob strani bobna, stresemo pri suhem kvašenju točno odmerjeno količino sredstva kar na žito v boben.

Pri kvašenju je paziti na naslednje:

1. Žito moramo pred kvašenjem stehatati, da vemo koliko kvasila naj vzamemo.

Hinterrm Pflug.

Weltbil-

2. Bobna ne smemo napolniti do vrha, marveč samo do prečne črte na vnanji strani. (Navadni bobni so prirejeni za kvašenje do 50 kg žita naenkrat).

3. Sredstvo za kvašenje je treba točno stehatati ali pa odmeriti. Za ozimna žita jemljemo navadno 100 gramov kvasila na 50 kg žita. Navadno je posodam s kvasilom pridelana papirnata mera, ki drži polna točna 100 gramov. Če te nimamo, moramo kvasilo stehatati.

4. Boben je treba dobro zapreti in počasi vrteti vsaj tri minute. Nato nekoliko počakati, nasaditi vrečo na kaveljčke pri vratcih in previdno raztegniti vratca, obenem pa obrniti bobn z vratci navzdol.

5. Varovati se je pred prahom kvasilnega sredstva. Najbolje je, nataktniti na obraz posebno masko ali pa vsaj moker robček privezati pred usta in nos.

6. Vreče, kjer je bilo spravljeno kvašeno žito, je oprati preden jih uporabimo za mlevsko žito ali moko.

7. Posodo s kvasilnim sredstvom moramo dobro zapirati in skrbno paziti, da ne pride v roke otrokom in neveščim ljudem, ker se sicer lahko zgodi velika nesreča!

* **Selitev ptic.** Ko nekega dne sredi poletja ne čujemo več kukavice in ko kmalu nato pojenja žvrgolenje in petje naših krilatih pevcev, že lahko mislimo, da se bližamo jeseni. Čas okrog Male Gospojne, je čas, ko se zbirajo lastovci na odhod v daljnje južne kraje, tedaj vemo, da je jesen že tu, čeprav nam jo še prikriva koledar. Kaj prav za prav žene ptice selivke k preseljevanju, dozdaj še ni popolnoma jasno. Letos je pa to vprašanje še bolj zanimivo in sicer v zvezi s vprašanjem, ali se bo selitev ptic letos izvršila po dosedanjih običajih, ali se bo poznal vpliv sedanje vojne na preseljevanju ptic v tople kraje. Prijatelji in ljubitelji ptic in narave se za to prav posebno zanimajo, zanimalo bo pa to tudi druge kraje in dežele, iz katerih se jesenska selitev ptic vedno vrši. Streljanje na frontah namreč pticam ni popolnoma vseeno in ni izključeno, da bodo tudi fronte na preseljevanje ptic nekoliko vplivale.

* **Pobirajte odpadno sadje!** Črvido sadje, ki odpada, se v nobenem primeru ne sme pustiti pod drevjem, da bi tam segnilo. V kolikor bi se ga ne prodalo oddajnicam, ki ga kupujejo, ga je uporabiti v domačem gospodinjstvu. Če bi pa tudi za domačo uporabo ne bilo potrebe, je tako sadje bolje pokrmiti domačim živalim, kakor pa pustiti, da segnijo.

* **Kugy-jeva koča na Triglavu.** Nemško planinsko društvo je nekdanjo Aljažovo kočo, ki stoji pod severno steno Triglava, preimenovalo v »Kugy-Haus« (Kugy-jeva hiša). Dr. Kugy si je namreč stekel zasluge za raziskanje in dostop v Julijske Alpe.

ODREDBE

* **Nove odredbe in razglasi,** ki jih prinaša zadnja izdaja Odredbenega in uradnega lista (Verordnungs- und Amtsblatt) šefa civilne uprave na Spodnjem Štajerskem in sicer številka 96, z dne 4. septembra 1942, so sledeče: 1. Odredba k spremembi odredbe o ustanovitvi poklicnih šol na Spodnjem Štajerskem. 2. Odredba o začasnem ureditvi oddaje stanovanjskih in poslovnih prostorov na Spodnjem Štajerskem. 3. Tretji oglas o popisu za vojaško službo na Spodnjem Štajerskem. 4. Razglas o ukinitvi urada za sode od meroizkusnega urada v mestu Windischgraz. 5. neki popravek.

Velezborovanje organizacije Steirischer Heimbund v Pettau-u

V soboto in nedeljo priredi organizacija Steirischer Heimbund svoj peti okrožni dan, ki se vrši za okrožje Pettau v Pettau-u. Kakor vse dosedanje širi prireditve, bo tudi okrožni dan v Pettau-u za okrožje Pettau, največji politični veleshod in sestanek ljudskih množic, odkar stoji starodavno mesto Pettau. Razen prebivalstva domačega okrožja se bo prireditve radi ugodnih prometnih zvez brezdvomno udeležilo po številu gostov iz sosednjih okrožij, ki bodo svoj nedeljski izlet povezali z obiskom te prireditve, ki se jim bo gotovo izplačala.

Na sporedu je v soboto, dne 12. septembra 1942 ob 18. uri, otvoritev razstave v Kreishaus-u. Tu gre za razstavo prereza dela organizacije Steirischer Heimbund v okrožju Pettau od aprila 1941. Drugi del razstave prikazuje slike in motive Spodnje Štajerske. — Med 18. in 20. uro bo ogled

domačih muzejev pri istočasnih koncertih na trgu, kjer bodo svirale godbe oborožene sile in Wehrmannschaft-i. Med 19. in 24. uro bodo tekoče filmske predstave, ki trajajo vsaka pa eno uro v mestnem gledališču. — Ob 20.30 uri bo veliki ljudski zabavni večer v dvorani hiše »Deutsches Haus«. — V nedeljo, dne 13. septembra 1942, bo ob 6.30 budnica, ki jo bodo svirali vod fanfar organizacije Deutsche Jugend in godba brambnega moštva. — Ob 8. uri je začetek jutranje proslave na Schloßberg-u pred mladinskim stanoviščem, ki jo upodobijo odredi Deutsche Jugend. — Od 9. do 9.30 so sportske prireditve ženskih oddelkov na sportnem igrišču Friedauerstraße. — Ob 9.40 zbiranje za velezborovanje na sportnem igrišču Friedauerstraße. — Ob 10. uri je začetek velezborovanja in ob 11.30 mimohod brambnega moštva na trgu Adolf Hitler.

MALE VESTI

* Stedite elektriko in plin! Tak oklic je izdal Reichsmarschall Göring kot pooblaščenec za štiriletni načrt. Oklic sloni na temeljitvi, da sta električni tok in plin nenadomestljiva pomočna sredstva industrije, kmetijstva in domačinstva itd. in da je vse to danes v največji meri potrebno kot pripomoček za vojevanje in dovojevanje zmage. Oklic je Reichsmarschall zaključil z besedami: »Vso energijo za končno zmago!«

* Zborovanje spodnještajerskih gostilničarjev in kavarnarjev. Minuli petek so se v Marburg-u sestali gostilničarji in kavarnarji Spodnje Štajerske, da se pogovorijo o težnjah, ki jih iznašajo gostilniški in kavarniški gostje. V glavnem je šlo za previsoke zahteve nekaterih gostilničarjev, ki so od svojih gostov zahtevali več mesnih kart in kart za mast, kakor je to običajno. Tudi slabo pripravljanje jedil je tvorilo predmet razpravljanja. Zborovanje je imelo uspeh. Izdalo se je smernice, ki bodo v neki meri zadovoljile tiste goste, ki so se doslej čutili prizadete. Najvažnejša določila teh smernic so, da se bo za mesna jedila po 50 g mesa zahtevalo samo 5 g masti. Porcije po 100 g mesa se bo lahko serviralo, če bodo tudi porcije po 50 g mesa na jedilnem listu in za goste na razpolago. Za solato se ne bo več zahtevalo karte za mast ali olje. Na mesto močnatih jedi, ki se pripravljajo iz bele moke, se bo uvedlo močnate jedi iz ržene moke. V nobenem primeru se pa za močnate jedi iz bele moke ne bo smelo zahtevati več kakor 50 g nakaznic.

* Prvi Spodnještajerci gredo v šole Adolf-a Hitler-ja. Gauleiter in Reichsstatthalter dr. Uiberreither je minuli četrtek sprejel fante štajerskih Hitler-Jungen, ki so bili izbrani za obisk šol Adolf-a Hitler-ja. Fantje, ki so sinovi očetov raznih poklicev, so se pred Gauleiter-jem morali podvreči zadnji preizkušnji, ki je pokazala, da so vsi izbrani fantje predpisanim zahtevam dosegli. Pri tem so se med temi fanti prvič nahajali tudi Spodnještajerci. — Fantje štejejo 12

let. Po šestletnem obiskovanju Adolf-Hitler-šol dobijo zrelostna spričevala, ki jim odpirajo vstop v vse poklice.

* Kulturni krožek v organizaciji Steirischer Heimbund je zasedal v sejni dvorani okrožnega vodstva. Pri tem je vodja kulturnega krožka ali Kulturring-a Pipo Peteln objavil načrte kulturnega delovanja v zimi 1942/43. Temeljne misli novo osnovane organizacije »Arbeitsgemeinschaft für Volksforschung« je navzočim razložil dr. Helmuth Carstanjen. Končno je spregovoril tudi Bundesführer ter naglasil važnost in potrebo kulturnega delovanja na podeželju. Zahvalil se je tudi kulturnim delavcem za vse dosedanje storitve na področju kulture.

* Nov Kreisführer za Marburg-Stadt. Dosedanji vodja okrožja Marburg-Stadt v organizaciji Steirischer Heimbund, tovariš Klingberg, odide v kratkem k vojakom. Radi tega je prosil Bundesführer-ja, da ga razreši funkcije okrožnega vodje. Bundesführer Steindl je na službenem sestanku dne 7. t. m. ocenil zasluge Klingberg-a ter na njegovo mesto s pristankom Gauleiter-ja postavil Michl-a Strobl-a za Kreisführer-ja mesta Marburg-Stadt v organizaciji Steirischer Heimbund. Novi Kreisführer je bil doslej vodja urada za šolstvo v osrednjem vodstvu (Bundesführung) organizacije Steirischer Heimbund.

* Konjske dirke v Luttenberg-u, ki naj bi se bile vršile 13. septembra 1942, so na podlagi odločbe ministra za prehrano in kmetijstvo, odpovedli. Odpoved sloni na odredbi, ki omejuje prirejanje konjskih dirk.

* 200 oseb se je udeležilo vaškega večera v Brückel-u, ki ga je organizirala in vodila Martha Fischer. Spored je bil bogat in razveseljiv.

* Politična zborovanja v Kleinsonntag-u, Stainzta-u, Bad Radein-u in Wernsee-ju, na katerih je govoril Kreisführer Nemetz, so lepo uspela.

* Kranichsfeld je nedavno imel svoj drugi vaški večer, ki se ga je udeležilo okrog 500 ljudi. Na večer so prišli v igrah, plesih in s petjem. Pri tej priložnosti je prvič nastopila nova Schrammelgodba iz Kranichsfeld-a.

* To je duševna prisotnost. V Cilli-ju na Bismarckovem trgu je nedavno razokna drugega nadstropja neke hiše padel dveletni otrok. To je opazil v bližini se nahajajoč vratar hotela »Europa«, Cyrill Klenowschek, ki je v zadnjem trenutku priskočil, razširil svoje roke ter otroka ujel in ga tako rešil pred padcem na kamenita tla, kjer bi se bil brezdvomno ubil. Pri tem je pa Klenowschek izgubil ravnotežje ter padel na glavo na cestni pločnik. Zadel je težak in nevaren pretres možganov, medtem ko je otrok ostal popolnoma zdrav.

* V Luttenberg-u so priredili nedavno službeni sestanek vseh sodelavcev delovno-političnega urada, katerega so s udeležili tudi poslovodje. Glavno poročilo je podal tovariš Nieder. V glavnem je šlo za navodila o postopanju z ljudmi in vodstvo delovnih posad po podjetjih.

* Pri otvoritvi akcije za vojno zimsko pomoč je v Graz-u govoril Gauleiter in Reichsstatthalter dr. Sigfried Uiberreither. * Prireditve skupnosti v Cilli-ju, ki so se vršile v soboto na sportnem igrišču »Felsenkeller«, so predstavljale popoldan, ki je bil poln pravljic in plesov, uprizorjenih po delovnih dekletih. V nedeljo je istotam otroški vrtec priredil igre in petje.

* Norveška policija na vzhodni fronti. Norveški ministrski predsednik Quisling se je poslovil te dni od norveške policijske čete, ki je odšla pod vodstvom notranjega ministra Jonasa na vzhodno fronto.

* Švedska trgovinska mornarica je doslej izgubila 400.000 brt. Koncem avgusta 1942 je izgubila švedska trgovinska mornarica vsled vojnih operacij 400.000 brutoregisterskih ton. S tem je izgubila bistveno več kot v prvi svetovni vojni.

* Čiščenje severno od Save. Medtem, ko je v Srbiji vladal tudi v preteklem tednu mir, je bila očiščevalna akcija severno od Save, v dolinah Fruške gore uspešno zaključena. Tu so našli 500 mrtvih in 1500 ujetnikov. V ostalih področjih se uspešno nadaljuje akcija proti tolpam in cestnim roparjem. V Znanstveni Bosni so v okviru tamkajšnje akcije čiščenja komunističnih tolp med 10. junijem in 29. avgustom našli 1735 mrtvih in 12.207 ujetnikov.

* 56 divizij in 39 brigad razbitih. Kakor je sporočilo vrhovno poveljstvo nemške vojske, so nemške in zavezniške čete v času od 1. maja do 31. avgusta predvsem v južnem delu vzhodne fronte v teku neprestanega prodiranja razbile 56 divizij in 39 brigad sovjetske vojske.

* Nemančiči so si že nekaj priborili in vzeli. V Zedinjenih državah Severne Amerike izhajajo »Engineering and Mining Journal« je nedavno zapisal, kar bo za Evropo zanimivo. Priznal je namreč, da so si sile osi v tej vojni osvojile že toliko surovin na svetu, da se lahko reče, da imajo sedaj že 33 odstotkov vseh surovinskih nahajališč sveta v svojih rokah, medtem ko so ob izbruhu vojne posedovale samo 5 odstotkov. Ravnotako je po trditvah istega lista delež na celotnem številu prebivalcev na svetu narastel za sile osi od prejšnjih 10 že na 35 odstotkov. — Res je, kar trdi imenovani žurnal, Res pa je tudi, da se bo po končani vojni, ki se bo zaključila z zmago sil osi, to rasmerje še čisto drugače spremenilo v prid zmagovalcev.

* Politični begunci iz Evrope, ki živijo v Angliji, so baje glasom poročili, ki so izšle v angleških finančnih listih, v Angliji zgradili že 300 raznih tovarn. V teh tovarnah dela kakih 30.000 moških ter izdelujejo 100 različnih obrtnih izdelkov.

Aufruf (Poziv)

Unsere wöchentliche Sprachhecke.

(Naš tedenski jezikovni količek).

Text 1.

Bemerkungen 2.

1. Besedilo.

2. Pripombe.

Untersteirer!

Ihr werdet¹⁾ in diesem Winter²⁾ wieder die Sprachkurse des Steirischen Heimatbundes besuchen. Ihr gehört zu uns³⁾, ihr seid⁴⁾ unsere Kameraden, ihr sollt⁵⁾ Staatsbürger⁶⁾ unseres großen deutschen Vaterlandes⁷⁾ werden⁸⁾. Darum⁹⁾ lernet¹⁰⁾ deutsch und sprecht¹¹⁾ auch immer und überall¹²⁾ unsere deutsche Sprache.

Damit¹³⁾ ihr aber auch außerhalb¹⁴⁾ der Sprachkurse daheim¹⁵⁾ und mit euren Kameraden weiterlernen könnt¹⁶⁾, führen¹⁷⁾ wir im »Stajerski Gospodar« jede Woche und immer an der gleichen Stelle¹⁸⁾ eine Sprachhecke ein¹⁹⁾, die euch in einfacher, leichtverständlicher Form²⁰⁾ ein wichtiges²¹⁾ Ereignis²²⁾ aus dem Zeitgeschehen²³⁾ vermittelt²⁴⁾, auch eine Erzählung²⁵⁾ aus dem Leben²⁶⁾ des Arbeiters oder Bauern bringt²⁷⁾ oder einen interessanten²⁸⁾ Zeitungsartikel²⁹⁾ wiedergibt³⁰⁾.

Diese Erzählungen werden mit Anmerkungen³¹⁾ versehen³²⁾ sein und dies oder jenes Wort³³⁾ in slowenischer Sprache angeben³⁴⁾; es werden kurze³⁵⁾ Bemerkungen³⁶⁾ über Aussprache³⁷⁾ und Sprachlehre³⁸⁾ sich vorfinden³⁹⁾, so daß⁴⁰⁾ ein jeder⁴¹⁾, der⁴²⁾ die für ihn⁴³⁾ so notwendigen⁴⁴⁾ deutsche Sprache gut lernen und verstehen⁴⁵⁾ will⁴⁶⁾, sich⁴⁷⁾ gerne⁴⁸⁾ mit unserer Sprachhecke beschäftigen wird⁴⁹⁾. Er wird sich diese Stellen der Zeitung auch ausschneiden⁵⁰⁾ und aufbewahren⁵¹⁾, damit er sie immer nachsehen kann⁵²⁾. Benütze⁵³⁾ also⁵⁴⁾ fleißig⁵⁵⁾ die »Sprachhecke« für Wünsche⁵⁶⁾, die⁵⁷⁾ auf die Sprache Bezug haben⁵⁸⁾, wir werden gerne ein offenes Ohr haben⁵⁹⁾ und sie in der Sprachhecke nach Möglichkeit⁶⁰⁾ berücksichtigen⁶¹⁾.

Geht also fleißig in die Sprachkurse, lernet daheim auch aus unserer Sprachhecke! Vor allem⁶²⁾, habt den Mut⁶³⁾, überall deutsch zu sprechen, auch wenn⁶⁴⁾ es euch im Anfang⁶⁵⁾ noch⁶⁶⁾ schwer fällt⁶⁷⁾. Fürchtet euch nicht⁶⁸⁾, wenn ihr Fehler⁶⁹⁾ macht, denn ein Sprichwort sagt⁷⁰⁾: »Kein Meister fällt vom Himmel⁷¹⁾«.

* Prehrana nemških vojakov naškrljuje hrano angleških vojakov. Revija »Zeitschrift für Volksernährung« je nedavno objavila zelo zanimive podatke o prehranjevanju nemških čet, ki se bojujejo v Afriki. Postavke, ki so navedene v primerjavi z angleškimi, so stvarne in točne, ker gre pri angleških količinah za številke, ki so dobljene naravnost iz prehranjevalnega načrta neke v celoti po Nemcih ujete večje angleške vojaške enote. Slika je sledeča. Medtem ko dobiva angleški bojevnik v Afriki količino mesa nekoliko večjo od nemškega, dobi nemški vojak dnevno 74 g šunke, 258 g kruha, 38 g marmelade, 10 g masla, 97 g sočivnih in sadnih konzerv, 35 g suhega sadja, 110 g ribjih konzerv, 18 g klobas v škatljah, 64 g riža in 150 g testenin več kakor angleški vojak. Pri tem je jasno, da količina hrane ni odločujoča, temveč njena kakovost. Angleški jedilni list ne pozna dovolj sprememb, angleški vojaki uživajo bolj monotono hrano. Mirno se lahko trdi, da je nemški jedilni list za vojake na frontah najbolj bogat na

- 3) Obiskali boste 4) v tej zimi (ie = dolgo; izgovori le dolgi i)
- 5) Vi spadate k nam. 6) Vi ste (ei izgovori = aj)
- 7) državljani, 8) očetinjava
- 9) Naj bi. 10) Zato (izgovori oj = eu)
- 11) učite se in 12) govarite
- 13) vedno in povsod
- 14) Da boste, 15) tudi izven
- 16) doma, 17) mogli dalje učiti
- 18) vpeljati
- 19) istem mestu, 20) v enostavni, lahko razumljivi obliki
- 21) važen 22) dogodek, 23) dogajanje
- 24) posreduje, 25) povest
- 26) življenje, 27) prinese
- 28) zanimiv, 29) članek, 30) pada
- 31) bodo opremljene
- 32) to ali ono besedo
- 33) bodo podali
- 34) kratke
- 35) izgovarjava, 36) jezikovni nauk
- 37) se bodo našle, 38) tako da bo
- 39) vsakdo, 40) der—ki—kateri
- 41) zanj tako 42) potreben, 43) razumeti
- 44) hoče, 45) se bo bavil, 46) rad
- 47) bo izrezal
- 48) bo shranil, 49) da si bo ogledal
- 50) uporabljajte, 51) torej
- 52) pridno, 53) za želje
- 54) se na jezik nanašajo
- 55) bomo radi poslušali
- 56) po možnosti
- 57) upoštevali
- 58) Pred vsem, 59) imejte korajže,
- 60) tudi tedaj, ako
- 61) v začetku, 62) še, 63) težko slo. 64) Ne bojte se, 65) pogreška, 66) pregovor pravi:
- 67) »Nobeden mojster ne pade z neba«.

spremembah ter dobro izbranega okusa. Največ važnosti se polaga na lahko prebavljivo hrano. Prehrana z beljakovinami se ne vrši samo potom mesnih, temveč tudi potom mlečnih beljakovin. Nemški vojaki dobijo 15krat v mesecu mleko v škatljah, nadalje mlečne beljakovine, soja-beljakovine ter sojo, kar vse služi za donos beljakovin, ki jih potrebuje človeško telo. 28krat v mesecu dobi nemški bojevnik 50 g masla ter dnevno 5 g olivnega olja za kuho. Za telo potrebne kemične svojine dobivajo naši vojaki potom vojaškega kruha in prepečenega kruha. Osemkrat na mesec uživajo posušen krompir, štirikrat dobijo krompir v mesanih konzervah. Preskrbljeno je tudi za vitamine. Vitamin A vsebujejo maslo, sir in ribje konzerve. Vitamin B uživajo vojaki v vojaškem kruhu, citronah in pomarančah, vitamin C v sveži čebuli ter v dnevni razdelitvi bombonov. Razen naštetega se vojakom daje tudi sveže sadje, ki se ga kupuje, gradi se pa tudi že hladilne naprave, da bo sadje v bodoče celo leto za vojake na

razpolago. Z ozirom na tople kraje, so vojaški kuharji učijo kuhanja v posebnih tečajih, ki se seveda razločuje od načina, ki je uveden na drugih bojiščih.

* Roosevelt je govoril mladini svetac — Baldur von Schirach mu je pa odgovoril. Predsednik Roosevelt se je v nekem svojem govoru obrnil proti mladini Evrope, ki se je pod vodstvom Nemške organizirala za boj proti boljševizmu. Pred 300 delegati ameriškega dijaštva je iznesel sledeče misli: »Nacisti in fašisti ne morejo mladini drugega nuditi kakor smrt, ker nimajo drugega cilja, kakor postati »krma kanonov«, ki je potrebujejo sile osl. Hitler je izgradil režim sleparskih in protinaravnih dejanj, ki so v celoti zaščiteni po puškah Gestapo-oddelkov. Evropski mladini nasilno vepeljen ideal stoni na pristini, duševni prehrani. V Zedinjenih državah Severne Amerike je pa prodrla spoznanje, da mladost ne predstavlja nikakšno predpravo starosti. Saj imamo mlade ljudi, ki so razumni in stare, ki so nespametni. V nadaljnjem govoru je Roosevelt skušal ameriško mladino ogreti in navdušiti za vojno. Med drugim je nadaljeval: Vi veste, za kaj v tej vojni gre. Tudi, če se bojujete v tujini, se bojujete za vašo domovino, vašo svobodno šolo in svobodne cerkev. Ko se vrnete iz bojišč, boste lahko na to gradili, da vam ne bo treba kakor mladini po svetovni vojni trpeti pod gospodarsko zmešnjavo, ki amo je sami zakrivil. Medtem ko se bojujete za načela, ki stojijo v Atlantik-karti, se bojujete za novi svet, v katerem bodo mošče in žene brez strahu in zatiranja in brez vojnih strahot živeli. Da vse to dosežemo, morate biti aložni, da to trdo in dolgo borbo dobimo. — Na ta govor je Roosevelt u odgovoril Baldur von Schirach, ki ravnokar snuje takozvani »Evropski Jugendverband« pri čemur sodelujejo tudi Italija in druge evropske države. V Schirach-ovem odgovoru, ki je bil prečitani tudi po radiu, je bilo mnogo jedrnatega, kar v nastopnem navajamo: Ako Roosevelt s svojimi amerišskimi otroci ne more končati, če njegova žena ugotavlja moralno propadlost severnoameriške mladine, je ameriški predsednik že v tem izgubil vsake pravico, da bi drugu deželam in kontinentom dajal pouk o pravilni vzgoji mladine. Velike vzgojne misli za višjo izobrazbo človeštva, so še od nekdaj imele svoj izvor v Evropi, medtem ko se je ameriška mladina, ker se unika evropskemu vplivu, že od nekdaj razvijala brez vsakih idealov, brez vsake kulture in brez vsakega vodstva. Svetovna mladina si prepoveduje nauke moža, ki je svojo obljubo, ki jo je ameriški mladini dal pred svojo izvolitvijo, da ne bo Amerike spravil v vojno, po političnih prelomih. V kratkem bo prvi sestanek evropske zveze, večine evropskih narodov, ki bo hkrati z nemškimi ljudstvom obsodila in odklonila govor in poslanico moža, ki se vtika v zadeve, ki ga nič ne brigajo.*

* Beseda ustaš pomeni toliko kakor delavec. Tako je izjavil poglavnik Hrvatske. Ante Pavelić, nedavno pri sprejemu funkcionarjev delavske mladine. Svojo misel je utemeljil z razlago, da nekdo, ki ne dela, sploh ne more biti ustaš. Kdor ne dela in živi na tuje stroške, je na sovražnik ustašev.

* Ranjeni se lahko vozijo v drugem razredu. Ranjeni vojaki, katerih bolezenko stanje zahteva udobnost drugega razreda, imajo na podlagi vojaškega voznega lista pravico, v železniških vlakih potovati v drugem razredu.

* Zopet je padel en nemški general. V sedanji vojni je našlo junško smrt na bojišču v prvih bojovnih se vrstah nemških generalov. Nemški general se, kakor znano, podaja v primerih, ako gre za važne operacijske odločitve tja, kjer misli, da bo najbolje presodil položaj ter najlažje vplival na razvoj dogodkov. Cela vrsta divizijskih in armadnih poveljnikov se je v toku sedanje vojne na vzhodu v kritičnih in odločilnih trenutkih v napadu in v obrambi nahajala med svojimi vojniki v prvih vrstah in ni čuda, da jih je pri tem tudi že več našlo smrt. Ravnokar poročajo, da se je za vedno presejil v armado tistih junakov, ki so za Nemčijo žrtvovali svoja življenja, tudi nosilec viteškega križca in komandant neke divizije, Generalleutnant Stephan Rittau. Padel je na čelu svojih čet v obrambnih bojih pri Rževu. — Takih generalov, ki so ne samo najboljši vojskovodje, temveč hkrati najbolj požrtvovalni bojevniki in osebniki junaki, ne bodo Angliji in Amerikanci nikdar porazili.

* Štirje politični zločinci obsojeni na smrt. V Pragi so dne 4. septembra 1942 uradno objavili sledeče: »Preko sodišče v Pragi je na svoji javni seji dne 3. septembra 1942 na podlagi člena 3. odstavka 2. odredbe Reichsprotektorja na Češkem in Moravskem z dne 27. maja 1942, člen 2. o proglasitvi civilnega izjemnega stanja, obsodilo starešino češko-pravoslavne cerkve v Pragi, Jan-a Sonnevend-a, nadalje škofa iste cerkve Gorazda, ki se z meščanskim imenom imenuje Matej Pavlik, kaplana pravoslavne »Karl-Bordmejer-cerkve« v Pragi II., Rašigasse 9, dr. Q. Vladimir Petrek-a ter župnika iste pravoslavne cerkve, Václava Cíka-a, na smrt z ustrelnostjo ter na zaplombo njihovega premoženja. Obsodba se je danes izvršila. Obtoženi so v Karl-Bordmejer-cerkvi skrivali morilce //Obergruppenführer-ja Heydrich-a in še nadaljnjih pet agentov padalcev iz letal ter jih prehranjevali in podpirali.«

* O generalu Eisenhower-ju, ki so ga zavezniki postavili za »šefa evropskih operacij« in ima svoj sedež v Londonu, se je po popisu iz nevtralnih virov izvedelo nekaj, kar bo tudi naše bralce zanimalo. Mož, ki je baje nemškega rodu, je v Ameriki popularna oseba. Po vsem, kar je znanega o njem, gre za razdeleživega in kratko odrezanega človeka in vojska. Ko je v Londonu prevzel svojo funkcijo, je najprej pomedel z vsemi, ki so širili pesimizem. V ameriški armadi uživa sloves, da se niti vruga ne boji. Po zunanosti je baje skoraj popolen nemški tip. Njegovo obnašanje napram svojim predpostavljencem je osorno in je večkrat mešale naravnost na prestopke zoper podrejenost. Ameriški vojniki ga imajo radi, ker se jim dopade, da se ne boji nehenega svojih predpostavljencev. Posebno proti generalu Mac Arthur-ju se je baje vedel prav samozvestno obnašal. O njegovem vojaškem znanju govorijo, da je zelo dostopen za vse tehniške novosti in da kljub temu ostane na realnih tleh. — Mi pa rečemo, da tudi ta ocena Angležem in Amerikancem ne bo koristila. Nemški generali so in ostanejo prvi na svetu in nikdo jih ne bo premagal.

* Še nekaj iz predzgodovine znanega Simovičevega puda. V Belgradu so našli originalno pismo, ki ga je dne 20. februarja 1941 pisal takratni angleški poslanik na belgradskem dvoru Campbell, takratnemu državnemu poglavarju, princu Pavlu. V dotičnem listu odgovarja angleška

vlada princu Pavlu o obsegu morebitne angleške pomoči v slučaju vojne med Nemčijo in Jugoslavijo. V tem dopisu angleška vlada ne deli mnenja princa, da bi Nemčija balkanske države zrušila in da bi bil bodoči obstoj istih zgubljen, temveč stoji na stališču, da bi se lahko uspešno upirale, če se Jugoslavija, Grčija in Turčija skupno postavijo Nemcem po robu. Dokument predlaga v tej zadevi sporazum med Belgradom in Ankaro ter zatrjuje, da bo Anglija v slučaju izvedbe tega načrta podpirala svoje prijatelje v polnem obsegu s svojim bogastvom in premoženjem. Campbell je nadalje zagotovil, da bo Anglija znatne količine vojnega materiala prepustila Grčiji in Turčiji ter upa, da bo take dobave s pomočjo Amerike lahko še povečala. Na prejšnje vprašanje princa Pavla, če bi se angleške čete, ako bi operirale v Grčiji, istotam lahko držale, dokler bi se to želelo ali pa samo nekaj tednov, nista odgovorila niti angleška vlada, niti Campbell. — Silka je torej jasna, Angleži niso mogli princa Pavla prepričati, da bi ga v slučaju vojne med Jugoslavijo in Nemčijo dovolj podprli, tolažili so ga le s Turčijo, ki je pa hotela ostati nevtralna, kar je Pavla dovedlo do sklepa, da je Jugoslavija pristopila k silam osi. Istočasno sta pa ameriška in angleška diplomacija v Belgradu pridobivali elemente Simovičevega kova za puč, ki so ga kakor znano dne 27. marca 1941 izvedli ter pahnili Jugoslavijo v vojno. Simovičevi zarotniki so pa seveda tudi kemalu nato uvideli, kako so jih Angleži in Amerikanci potegnili. Ankara je ostala nevtralna, kakor tudi Moskva, Angleži niso bili v stanju in tudi niso hoteli Jugoslaviji poslati kakšnih čet, momarice ali letal in tudi nikakšnega vojnega materiala in tako je v par tednih po izbruhu vojne hudil vzlet državo, ki ni znala in hotela voditi politike, ki bi ji bila v korist.

* To so strategije vredni Churchill. Lord Louis Mountbatten je ime moža, ki je pripravil in vodil angleški vpad na francosko ozemlje pri Dieppe-ju, s katerim je lepe spopolnil in doprinesel svoj del k verigi vseh vojaških neuspehov, ki jih je dosegel v sedanji vojni doživela Velika Britanija. Tega moža je do polnočije pri Dieppe-ju cela Anglija smatrala za nekakšnega univerzalnega stratega v zraku, na morju in na suhem. Temu se ni čuditi, saj je visokorajeni lord, ki je po poklicu oficir vojne mornarice, bil v eni in isti osebi trikratni general angleške oborožene sile. V vojni mornarici je nosil stopnjo admiralja, v suhozemski vojski je bil generalni lajtnant, v letalstvu pa maršal. Bil je to nekakšen unikum, največja glava angleškega vrhovnega poveljstva, ki mu ni našli primere. Bil je to tisti, ki je imel vedno srečo pri vsem, česar se je lotil. Ta lord sicer ni nikjer kaknega nasprotnika premagal, pač pa je baje v Sredozemlju nekoč iz toče sovražnih bomb srečno pohegal s svojo ladjo in to je za Angleže že veliki uspeh, ker drugim admiralom v sličnih primerih ne ostane nič drugega kakor skok v morje z ladjo vred. Za ta uspešen beg je ta mož avanziral ter postal poveljnik specialnih naslednjih oddelkov, ki jih vedno za akcije proti Nemčiji in sicer vedno prestavljajo, s katerimi misli tvoriti avantno gardo, ki bi naj nekoč korakala in prodirala na čelu zmagovalnih Angležev po evropski celini. Kako so mu te vaje njegove naskočnike usposobile in kako imenitno jih je po svojih lastnih

načrtih vodil, so vsemu svetu najboljše dokaz diletantski vdiči Angležev pri Saint Nazaire-ju, Boulogne-ju in sedaj pri Dieppe-ju. Kakor se čuje, je ta veličanska vojaška glava po zadnji polomiji izgubila 90 odstotkov svojega ugleda ter se razbrazil njegov položaj za vzbujanje napadalcov in naskočnikov na Evrope prevzel kakšen ameriški civilist v generalski uniformi.

* »Velika Britanija še do danes ni veliko storila.« Tako je zapisal londonski »Daily Herald« v svojih opazovanjih o poteku prvih treh vojnih let. Med drugim navaja list, da v treh letih niso zavezniki zabeležili niti ene zmage, medtem ko so sile osi zasedle ogromna sovražna področja. Tudi v Sovjetski, kjer se odigravajo glavne bitke, položaj ni ravno rožnat. Zato je za Anglijo najbolje, če si vse to predloči ter uvidi, da je to, kar je doslej storila, za Anglijo bora malo in da ima pred seboj ogromno število še neresenih problemov.

* Največja racija vseh časov. Po poročilih iz Londona, ki jih je objavil list »Stockholm Tidningen«, je policija Severne Irske priredila racijo, ki je bila po svojem obsegu največja vseh časov. Racija je bila namenjena zoper »Hra«-organizacijo oziroma zoper njene člane. Policija je te člane ponocni vlačila iz postelj in stanovanj, vršila je hkrati hišne preiskave ter iskala orožje ter špijone, ki bi naj delovali v priki Nemčije.

* Zet državnega upravitelja Horthy-ja se je z letalom smrtno ponesrečil. Grof Rudolf Karolyi, predsednik madžarske zrakoplovne zveze, se je javil za vojaško letalsko službo. Minulo sredo se je pa s svojim letalom v bližini Budimpešte zrušil v Donavo. Grof Karolyi je bil star 36 let. Njegova žena Paulette Horthy-jeva, hčerka državnega upravitelja Horthy-ja, mu je umrla pred dvema leti.

* O delovanju srbskih komunistov. Novembra lanskega leta so srbski komunistični ustaši njeli nekega italijanskega zdravnika. Letos junija se je omenjenemu posrečilo pobegniti in sedaj je javnosti objavil svoje doživljaje. V sedmih mesecih svojega ujetništva je trikrat zastopal poskušal pobegniti in edino njegovo zdravniško znanje mu je pri tem rešilo življenje. Uporabljali so ga za zdravniško službo v področju, ki so ga imeli komunisti pod svojo upravo. O svojih opazovanjih in ugotovitvah je razglasil, da so ob začetku lanske zime komunisti držali le slabo medsebojno povezan prostor, ki so ga predstavljala le utrjena oporišča gnezda. Vodilne položaje po vseh so zavzemali stari komunisti. Kdor ni bil nekoč član komunistične stranke, je bil samo partizan in navaden član tope. Vojaškemu poveljniku je bil, čisto po sovjetskih metodah, nadrejen politični komisar. Oficirji teh tope so bili večinoma belgrajski inteligenti, ki so že od nekdaj okuženi s komunistom. Ti lažni oficirji so stalno držali svoje politične govore, ki jih člani tope in prebivalstvo zasedenih vasi seveda v največjih primerih ni razumelo. O kakšnem vojaškem znanju niso imeli niti pojma. V bojih so se tope morale držati, kakor so si mogle in znale. Šlo je za inicijativo vsakega posameznika. Posluševali so se največ strahopetnega načina četniškega vjevanja. V mnogih oddelkih so sodelovali tudi ženske po vzoru sličnih sovjetskih oboroženih bab. Te so se posebno grozovito pokazale z ujetniki. Glavni kolovodja vseh komunističnih tope je bil žid Moša Pijade, ki je prebil 20 let ječe v Belgradu. Ta pobegli kaznjence se je nazival »vrhovnega političnega poveljnika«.

Invasionsversuch an der Kanalküste gescheitert

Die furchtbare Niederlage, die das britische Landungskorps vor kurzem bei Dieppe an der Kanalküste hinnehmen mußte, war ein Zeugnis für die ganze Welt, daß die deutschen Truppen die Atlantikküste in jeder Weise gesichert haben und in der Lage sind, auch solch großen und überraschenden Angriffsversuchen mit einer unwiderstehlichen und vernichtenden Schlagkraft zu begegnen. — Unser Bild zeigt schwere deutsche Artillerie, die die Kanalküste sichert — PK-Kriegsbericht Andres (Sch)

TO IN ONO

o Uniforme. Beseda uniforma je novo-latinskega izvora ter pomeni enaka oblačila vojakov, policije, carinikov itd. Uniforme so se pojavile prvič šele z ustanovitvijo stalnih armad v začetku 17. stoletja. V času Ludvika XIV. so bile uniforme francoskega vojaštva, ki je bilo prvo uniformirano, nekakšen vzgled vsem drugim evropskim državam. Barva uniform se je večkrat menjala. Predvladovala so pestre barve. Kroj je bil sličen civilnim oblekam vse do 18. stoletja, dokler ni v pruski armadi Friedrich Wilhelm odredil predpise za tesne, prilegajoče se kroje. Koncem 18. stoletja je prišlo do uvedbe visokih ovratnikov, bluze so pa sličile salonskim suknjam ali frakom. Hlače so bile kratke do kolena, z nogavicami in pozneje z gamašami. Dolge vojaške hlače so se pojavile šele po ameriški osvobodilni vojni in po francoski revoluciji. Kot pokrivala za glave so po prvotnih klobukih uvedli razne čelade in čepice, ki so jih nazivali čake. V času napoleonskih vojn se je veliko polagalo na bleščeče, lepe uniforme. Gotove oddelke se je odlikovalo z raznimi dragocenimi okraski v obliki raznih značk, perja itd. V 19. stoletju se je povsod začelo izpodrivati prenapete in tesne uniforme z bolj praktičnimi, v katerih so se vojaki lažje gibali. Po iznajdbi dima prostega smodnika je prišlo do velikih sprememb v uniformah. Vse armade so se trudile, da odpravijo, kar je na uniformah v oči padajočega in da se uvede barve uniform, ki se ne bo mnogo razločevala od ozemlja, na katerem čete operirajo. Tako so armade celega sveta v času izbruha prve svetovne vojne leta 1914 prišle do več ali manj precej podobnih in sorodnih uniform za fronto, ki se v svojem bistvu tudi danes niso veliko spremenile.

o Pes je najbolj zvesta žival. Na pokopališču Montparnasse pri Parizu v Franciji, so pred sto leti v neki družinski grobnici pokopali nekega mladega oficirja, ki ga je nekdaj umoril. Ker je šlo za zadnjega potomca njegove rodbine, so ga

ljude prav hitro pozabili. Ni ga pa pozabil njegov pes, ki je žaloval in iskal svojega gospodarja. Ko ga je končno našel v grobnici, ga ni nikdo več mogel spraviti od groba in tudi hrane ni sprejemal. Sedel in žaloval je na grobu, dokler ni od lakote, žeje in žalosti končal. To je takrat ljudi tako ganilo, da so dali mrtvega psa nagačiti, nakar so ga postavili na grobnico njegovega gospodarja, kjer sedi še danes, akoravno nekoliko zaprašen, še vseeno kot let pes, ki žaluje za svojim gospodarjem. Tako sta ostala združena po smrti gospodar in pes, ki sta se razumela in ljubila v življenju.

o Sonce pomori molje. Molji ter drugi škodljivci po stanovanjih ne uničujejo naše dobrine samo spomladi, temveč preko celega toplega letnega časa. Pri tem je pa ravno v toplem letnem času najlepša priložnost, da jih uničimo. Jajčeca moljev namreč prenesejo 10 stopinj zime in še več, tako, da najbrž nikdar ne zmrznejo, ne prenesejo pa sonca. Najboljši način pobiranja moljev je, če se zimska oblačila v vročem letnem času večkrat odnese za nekaj ur na balkon, vrt ali na dvorišče ter jih izpostavi vročim sončnim žarkom.

o V Benetkah imajo ženske gondoljerje ali čolnarje. Kakor znano, leži mesto Benetke ob Jadranskem morju v Italiji na takozvanih lagunah ali morskih plitvinah, kjer se mestni promet v veliki meri razvija s čolni, ki jih veslajo gondoljerji. To znamenitost že od nekdaj hodijo gledat tujci, ki se potem sami morajo voziti po raznih kanalih Benetk, da si ogledajo to svojevrstno znamenitost. Gondola ali čoln se lahko najame približno tako kakor pri nas izvošček ali avtotaksl. Danes radi vojne seveda ne prihaja mnogo tujcev in tudi marsikateri gondoljer je moral v vojno. Kakor pri nas, so seveda tudi v Italiji ženske prevzele moške poklice. Promet s čolni opravljajo gondoljerke, ki nosijo uniformam podobne bluze in čepice ter kljub napornemu veslanju zadovoljivo nadomeščajo moške čolnarje.

o Kakšno starost dosežejo drevesa. Hrast in lipa dosežeta starost do tisoč

let. Jelka stoji največ 1200, jabolko 200, divji kostanj 250, gaber 250, indijska figa 3000, hruška 300, bezeg 2000, in v Kaliforniji v Ameriki rasteče krušno drevo 5000 let.

o Naši zanamci bodo verjetno veliko večji od nas. V zadnjih petdesetih letih je opaziti, da se ljudje belega plemena veliko bolje razvijajo kakor so se razvijali še naši očetje in pradedje. Zdravniška opazovanja, merjenja ter razne uradne statistike ugotavljajo, da se počasi in sigurno veča telesna rast ter izboljšuje zdravje bele rase. Pri tem je zanimivo vedeti, da so ti pojavi bolj izraženi pri mestnem kakor pri podeželskem prebivalstvu. Povprečno se je v zadnjih 50 letih povečala visokost človeka od 2 do 7 cm napram velikosti ljudi pred pol stoletjem. V zvezi s tem je dokazano, da so tudi otroci in mladina bolj hitro razvijajo. Marsikateri otroci že shodijo, predno dovršijo 1 leto starosti. Takozvana puberteta ali spolna dozorelost fantov je v zadnjih 50 letih premaknjena za cel 2 leti naprej. Pri dekletih je isti prehod narava v istem času tudi preložila za leto in pol naprej. Znanost še te naravne pojave raziskuje, na da bi o tem bila že podala kakšna pojasnila. Gotovo pa je, da je izboljšanje prehrane, stanovanjskih razmer, higieničen način življenja, sport in splošen napredek v omiki soodločujoč, če že ne glavni povzročitelj popisanih pojavov.

REALITÄTEN UND GESCHÄFTSVERKEHR

b Zu kaufen gesucht

Besitz mittelgroß, sofort zu kaufen oder pachten gesucht in der Untersteiermark oder Kärnten, am liebsten in der Nähe von Marburg oder Cilli. Übernehme auch Auszügler. Anträge unter »Besitz« an die Verw. 1298-2b

c Zu verpachten

Besitz wird gegen halbe Fechsung verpachtet. Zelzer Juliane, Unter-Kunigund. 1300-2-c

ZU VERKAUFEN

Verkaufsanzeigen (Gebrauchtwaren) dürfen nur mehr mit Preisangabe veröffentlicht werden

Düngeskalk in Waggonsendungen oder kleineren Mengen erhalten sie bei der Firma Anton Birg-mayer, Marburg/Dr., Tegetthoffstraße 74. Telefon 24-97. 1187-3

Photoapparat um 50 RM zu verkaufen oder tauschen gegen Harmonika. Lorenz Krainz, Wintersbach, Barba in B. 1231-3

1 Kuh Mariahofer

hochträchtig, 2 Kalbinnen, Fleck, trächtig, verkauft Willkommhof, Wachsenberg. 1301-3

Sehr schöne Zuchtschweine sowie trächtige Säue

abzugeben. Ostmärkische Viehverwertung, Viehmarktplatz. 1306-3

Kleiner Anzeiger

Jedes Wort kostet für Stellengesuche 6 Rpf., das fettgedruckte Wort 26 Rpf., für Geld-, Realitätenverkehr, Briefwechsel u. Heirat 13 Rpf., das fettgedruckte Wort 40 Rpf., für alle übrigen Wortanzeigen 10 Rpf., das fettgedruckte Wort 30 Rpf. Der Wortpreis gilt bis zu 12 Buchstaben je Wort. Kennwortgebühr bei Abholung der Angebote 35 Rpf., bei Zusendung durch Post oder Boten 70 Rpf., Auskunftsgebühr für Anzeigen mit dem Vermerk: „Auskunft in der Verwaltung oder Geschäftsstelle“ 20 Rpf. — Anzeigen-Aannahme-schluss: Donnerstag um 11 Uhr. — „Kleine Anzeigen“ werden nur gegen Vor-sendung des Betrages (auch gültige Briefmarken) aufgenommen. Mindest-gebühr für eine kleine Anzeige 1— RM

ZU KAUFEN GESUCHT

Abfälle Altpapier, Hadern, Schnei-derabschnitte, Textilabfälle, Alteisen, Metall, Glasscherben, Tierhaare und Schafwolle kauft laufend jede Menge Alois Arbeiter, Marburg (Drau), Draugasse 5. 160-4

Briefmarken kaufe jederzeit alle Se-rien v. ehem. Jugosla-wien, Wohltätigkeit ungebraucht und gebraucht. Freimarken nur gebraucht. Angebote an Korenjak, Briefm. Ver-sand, Brückl (Kärnten), Postfach. 945-4

OFFENE STELLEN

Vor Einstellung von Arbeitskräften muß die Zustimmung des zuständigen Arbeitsamtes ein-geholt werden

Freiwillige für den Wachdienst in den besetzten Gebieten, auch Pensionisten, Rentner, jedoch unbeschol-ten und einsatzfähig, im Alter von 24 bis 40, zu sofortigen Eintritt gesucht. Aus-kunft bei allen Arbeitsämtern und bei der Verbeileitung für die Ostmark: Thiel Ru-olf, Werbeleiter, Graz, Sackstraße 27, Tel. 42-42, und Innsbruck, Hotel Mond-schein, Mariahilf 6.

Eine Winzer-Familie

mit 3-4 Arbeitskräften wird bis 1. Novem-ber für Weingarten in Rodinsberg, Ge-meinde Lichtenegg aufgenommen. Anzu-fragen bei Fanny Schega, Pettau, Ober-rann 34. 1174-6

Intelligente weibliche Hilfskraft

für Photogeschäft sofort gesucht; bei Eignung Dauerstellung und guter Ver-dienst. Photo Kieser, Marburg, Viktring-boigasse 30. 1258-6

Winzer mit mindestens 4 Arbeits-kräften mind ab 1. November ge-sucht. Anschrift in der Verw. 1262-6

Tüchtiger, selbständiger Wirtschafter

für einen landwirtschaftlichen Betrieb samt Gasthaus und Trafik in Zwentendorf bei Marburg wird ab 1. September ge-sucht. Eigene Konzession erwünscht. An-frage: Schumenjak, Krainburg, Falken-dorf 41/I., Oberkrain. 1217-6

Fließige und verlässliche Köchin

für 15. Oktober gesucht. Anzufragen Frau Grete Kiffmann, Marburg/Drau, Mellinger-strasse 25/I. 1282-6

Hemdennäherinnen

werden sofort aufgenommen. Wäsche-fabrik Hido, Lang & Lichtenöcker, Cilli, Unterkötting. 1132-6

Bäckerlehrling wird bei Franz Lesko-scheg, Bäckerei, Gono-bitz 56 aufgenommen. 1295-6

Schulfreier Bursche wird als **Hirt** aufgenommen. Koschag 13, Gole Johann. 1294-6

Wagnermeister guter Arbeiter, mit Gewerbe, für dauern-den Posten gesucht. Anträge unter »Ge-werbe« an die Verw. 1293-6

Winzerfamilie mit 3—5 Arbeitskräften für November zum Eintritt gesucht. Anzufragen: Marburg, Carneristraße 22, Parterre. 1292-6

Mädchen das etwas kochen kann, wird für leichtere Arbeiten zur Familie gesucht. Bresnik, Drauweiler, Benzgasse 3, Marburg. 1290-6

Mädchen und Bursche

von 14 Jahren aufwärts werden zwecks Ausbildung zum Facharbeiter gesucht. Die Aufnahme erfolgt nach Überprüfung durch das Arbeitsamt. Ebenso werden Frauen und Männer in allen Altersstufen als Ar-beiter aufgenommen. Anzufragen bei An-ton Pinter Marburg, Reiserstraße 16, oder Zwirnerei Thesen. 1209-6

Lehrjunge für Gemischtwaren-handlung auf dem Lan-de mit sotortigem Eintritt wird gesucht. Anträge unter »Lehrjunge« an die Verw. 1286-6

Alleinstehender Knecht

wird bei Karl Goldschnig, Kunstmühlen-beitzer, Frauheim, aufgenommen. Nähere Auskunft schriftlich oder mündlich. 1305-6

Für die

Obstverwertung

werden ab sofort für einige Wochen

weibliche Arbeitskräfte

für

leichte sitzende Arbeit

benötigt. Auch für noch nicht erwerbstätige Frauen bietet sich hierbei die Möglichkeit durch

Halbtagsbeschäftigung

vormittags oder nachmittags, zu einem

Nebenverdienst.

Weibliche Arbeitskräfte, die für diese Beschäftigung geeignet sind, melden sich umgehend beim 1297

ARBEITSAMT MARBURG/DRAU, Schillerstraße 37, Tür 2.

Tüchtiger Winzer

mit 4 Arbeitskräften im Stadtbereich wird aufgenommen bei Reiser, Girstmayer-strasse 2. 1307-6

Mädchen fleißig, ehrlich, wird so-fort als Hausgehilfin für eine Bäckerei aufgenommen. Anzufragen: Marburg, Kärntnerstraße 11. 1302-6

Für leichte Arbeit

in der Fabrik (Bräuselimonadetabletten) werden reine, gesunde, geschickte Arbei-terinnen (auch Jugendliche von 16 Jahren aufwärts) aufgenommen. Arbeitszeit von 6—14 Uhr. Direkte Anmeldung in der Fabrik Unio-Gesellschaft, Marburg/Drau, Melling, Landwehrgasse 23. 1303-6

ZU VERMIETEN

Sparherdzimmer

ist zu vergeben an zwei oder drei Per-sonen ohne Kinder, teilweise gegen Arbeit abzugeben. Grazerstraße 33, Leitersberg, Lopitsch. 1299-4

UNTERRICHT

Einzelunterricht

in Deutsch, besonders Nachhilfe für Volks-und Mittelschüler. Leichteste und schnell-ste Methode. Preis gering. Hotschewar-gasse 16. 1304-10

FUNDE — VERLUSTE

RM 50.- und Fleischkarten (Edlinger) am 1. September von Tur-nisch bis Pettau verloren. Abzugeben ge-gen Belohnung im Geschäft Slawitsch-Heller, Pettau. 1296-13

VERSCHIEDENES

Tausche eine fast neue Damen-Singer-Nähmaschine für eine Endel-maschine. Meschko Franz, Herren- und Damenschneideri, Cilli, Bahnhofgasse 3. 1285-14

Bueg- Litsicpiele

Marburg, Burgplatz 1

RING-FILM zeigt:

**Die Welt
ohne Maske**Ein Film vom Fernsehen mit
HARRY PIEL
OLGA TSCHECHOWA

Für Jugendliche nicht zugelassen!

Prothesen jeder Art — Leder — Leichtmetall — Holz — orthopädische Apparate, **Leibbinden**, Gummistrümpfe, Bruchbänder erzeugt und liefert das führende Fachgeschäft **F. Egger**, Bandagen und Orthopädie, Lieferant sämtlicher Krankenanstalten u. Sozialinstitute, **Marburg/Drau**, Mellingerstraße 3, **Cilli**, Marktplatz 13.

762-14

**Erstklassige Simmentaler
Kühe und Kalbinnen**hochträchtig und mit Kälber im
Gasthaus »Löwenwirt«, **Marburg**,
Schmidplatz, zu verkaufen. 1308**Staatliche Lotterie - Einnahme
WESIACK****Marburg (Drau) - Herrengasse 25**

1289

Amtliche Kundmachung**über die Pflicht zur An- und Abmeldung der in der Land- und Forstwirtschaft beschäftigten Arbeiter und Angestellten**

Durch Abschnitt I, § 1, (2) der Verordnung über die Regelung der Sozialversicherung vom 28. Juli 1942 (Verordnungs- und Amtsblatt des Chefs der Zivilverwaltung in der Untersteiermark Nr. 93 vom 11. 8. 1942) wurde die Sozialversicherung mit Wirksamkeit vom 1. August 1942 auf die in der Land- und Forstwirtschaft beschäftigten Arbeiter und Angestellten erstreckt und dieser Personenkreis somit in die Sozialversicherungspflicht einbezogen.

Soweit Beschäftigte solcher Art nicht durch die gemäß der Bekanntmachung vom 13. Dezember 1941 (Verordnungs- und Amtsblatt Nr. 60 vom 31. 12. 1941) durchgeführten Vorbereitungsarbeiten erfaßt wurden, sind sie durch den Arbeitgeber ab 1. August 1942 unter Verwendung der hierfür bestimmten Vordrucke bei der Überleitungsstelle für Sozialversicherung in Marburg/Drau zur Anmeldung zu bringen. Dies gilt auch für solche in der Landwirtschaft beschäftigte Arbeitnehmer, für die schon bisher Sozialbeiträge an die Überleitungsstelle für Sozialversicherung entrichtet

Für diese Gruppe von Arbeitern und Angestellten ist keine Lohnnachweisung vorzulegen, noch dürfen sie in solche für gewerbliche Arbeiter und Angestellte aufgenommen werden. An die Stelle der Lohn- und Beitragsnachweisung tritt für den Dienstgeber die Verpflichtung zur Erstattung einzelner An- und Abmeldungen.

Der zu entrichtende Sozialbeitrag wird nach Lohnstufen berechnet und dem Dienstgeber zur Zahlung vorgeschrieben werden.

Marburg, am 3. September 1942.

Überleitungsstelle für Sozialversicherung, Marburg/Drau

Der geschäftsführende Leiter:
gez.: **I. V. Tscheliga**.

1288

Staatl. Berufsfachschule für Korbflechterei in Pettau**Nacheinschreibungen**

Da in der Werkstätte der I. Klasse noch verfügbare Plätze sind, werden im Laufe des Monats September d. J. noch Neuaufnahmen durchgeführt. Anmeldungen täglich (außer Sonntags) in der Schulkanzlei, Hebergasse 3, in der Zeit von 8 bis 12 und 13 bis 18 Uhr.

1287

Landes-Hypothekenanstalt für Steiermark**GRAZ, Radetzkystrasse Nr. 15**Hypotheken auf Grundbesitz
in Stadt und Land**CILLI, Postfach****Kommunaldarlehen****Siedlungsdarlehen**

Haftung des Reichsgaues für sämtliche Verbindlichkeiten der Anstalt